

KYYJÄRVEN KUNTA

HYVINVOINTISUUNNITELMA

2025–2029

Sivistys-hyvinvointilautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

Sisällys

JOHDANTO	2
OSA I VÄESTÖN HYVINVOINTI VUOSINA 2021-2025	3
Indikaattoreiden ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.	3
TEA-Viisarin osoittama hyvinvointityö	3
Talous	5
Väestö	7
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	13
Työikäiset	17
Ikäihmiset	20
Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi	22
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen eri toimijoiden yhteistyöllä	22
Lapset, nuoret ja lapsiperheet	23
Työikäiset	23
Ikäihmiset	24
Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	24
OSA II HYVINVOITISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025-2029	25
Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset	25
.....	25
Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat- ja suunnitelmat	26
Hyvinvointisuunnitelma 2025–2029	26
OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ	33
Suunnitelman laatijat	33
Suunnitelman hyväksyminen	33
TEA-viisarin osoittama terveyden edistämisen aktiivisuus	34

JOHDANTO

Kyyjärvi on 1155 asukkaan kunta pohjoisessa Keski-Suomessa. Kunnassa on vireää yritystoimintaa, hyvät liikuntamahdollisuudet ja monipuolista toimintaa kolmannen sektorin tarjoamana. Valtuustokauden 2021–2025 aikana tapahtunut huomattavia muutoksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen organisoinnissa sekä kuntatasolla että valtakunnallisesti. Valtuustokauden aikana hyvinvointialueet aloittivat oman toimintansa ja se vaikutti myös kuntien hyvinvointityöhön ja sen uudelleen järjestelyihin.

Valtuustokauden 2021–2025 kunnan sivistyslautakunta muutettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnaksi ja kuntaan nimettiin osa-aikainen hyvinvointikoordinaattori. Kuntaan on laadittu ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallansuunnitelma ja eri ikäryhmille oma ravitsemussuunnitelma sekä kotouttamisohjelma.

Valtuustokausi aloitti toimintansa korona pandemian aikaan, joka vaikutti erityisesti vuoden 2021 aikana.

”Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioitujen vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.

Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6 §). ”

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on tietoisten voimavarojen kohdentamista kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toteutumista on ohjannut hyvinvointisuunnitelma 2021–2025, jossa on määritelty hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit valtuustokaudelle. Laajassa hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan Kyyjärven väestön hyvinvoinnin ja terveyden kehittymistä vuosien 2021–2024 välisenä aikana.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä on toteutettu yhdessä 3. sektorin toimijoiden, yritysten, kuntalaisten ja Keski-Suomen hyvinvointialueen (2023 vuoden alusta lähtien) kanssa.

Kyyjärven kunnan hyvinvointitiedon vertailukunniksi on valittu Kannonkoski, Kivijärvi ja Karstula sekä yleisesti Keski-Suomen hyvinvointialue.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINTI VUOSINA 2021-2025

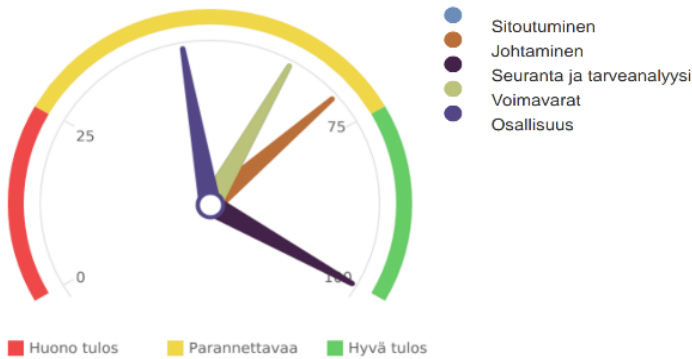
Indikaattoreiden ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.

TEA-Viisarin osoittama hyvinvointityö

Tea-viisarin tiedot kuvaavat kunnan toimintaa ja aktiivisuutta kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (0–100).

TEA-viisarin osoittama terveydenedistämisen aktiivisuus Kyyjärvellä valtuustokauden aikana. Sektorikohtaiset tiedot liitteessä 1 (Liite 1: Tea-viisarin seurattavat mittarit).

Kuntajohto : Kyyjärvi 2023

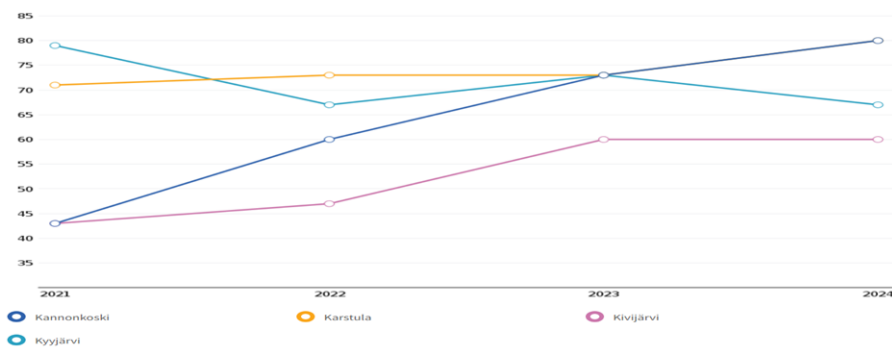

Pisteet	Kyyjärvi	Kannonkoski	Karstula	Kivijärvi	Keski-Suomen hyvinvointialue	Koko maa
Kaikki sektorit	59	82	61	54	70	70
Kuntajohto	68	87	71	67	86	83
Perusopetus	67	69	61	84	64	64
Lukiokoulutus	..	..	50	..	69	65
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	65	64
Liikunta	58	85	66	32	71	69
Hyvinvointialueet	..	..	..	..	59	59
Kulttuuri	44	89	55	33	65	72

HYTE-kerroin koostuu tulos- ja prosessi-indikaattoreista.

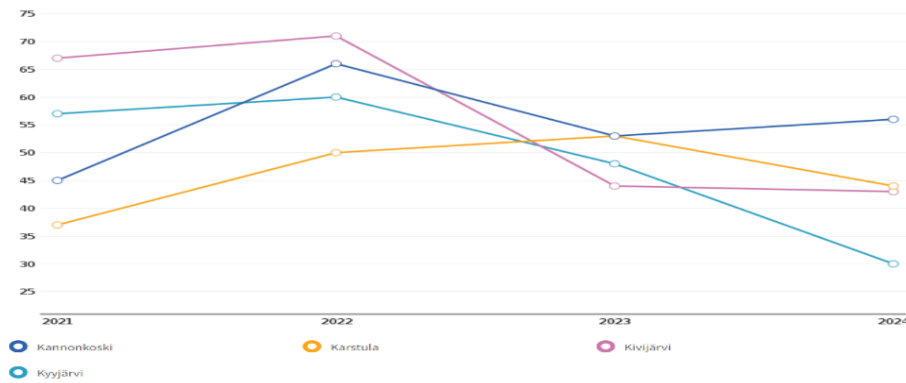
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

Info ind. 5339 Sukupuoli: Yhteensä

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

info ind. 5338 Sukupuoli: Yhteensä

Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan tekemää työtä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, terveyden edistämisen resurssien ja toimenpiteiden nykytilaa. Prosessi-indikaattoreissa kuvataan perusopetuksen, liikunnan, kuntajohtamisen ja kulttuurin toimintaa.

Tulosindikaattorit mittaavat väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtuvaa muutosta sekä terveyden edistämisen tuloksellisuutta. Pistemäärä (0–100) kuvaa indikaattorissa tapahtunutta muutosta viimeisen kahden vuoden aikana.

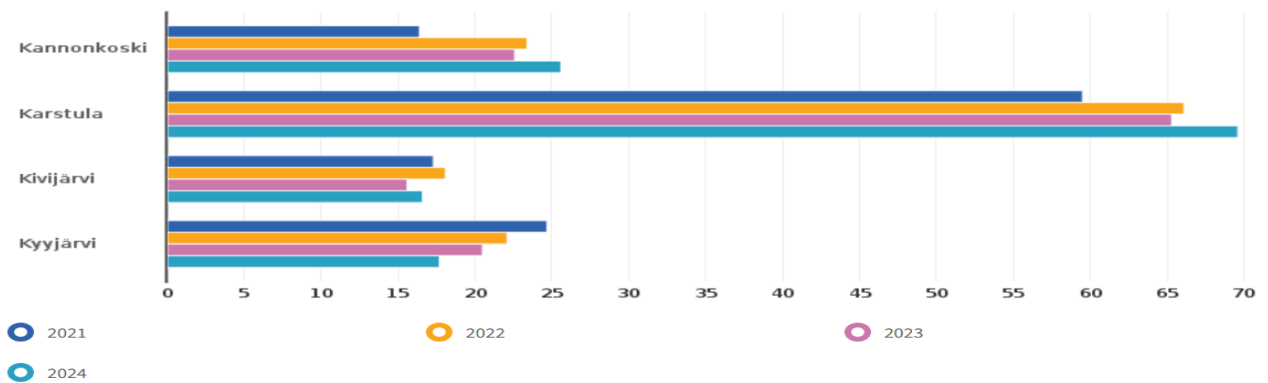
Tulos- ja prosessi-indikaattoreiden perusteella lasketaan **Hyte-kerroin**, jonka perusteella kunta saa rahoitusta. Hyte-kertoimeen liittyvä rahoitus sisältyy valtionosuuteen. Vuonna 2024 hyte-kerroin oli 14,6 €/asukas.

HYTE-kerroin euroa/asukas info ind. 5341

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

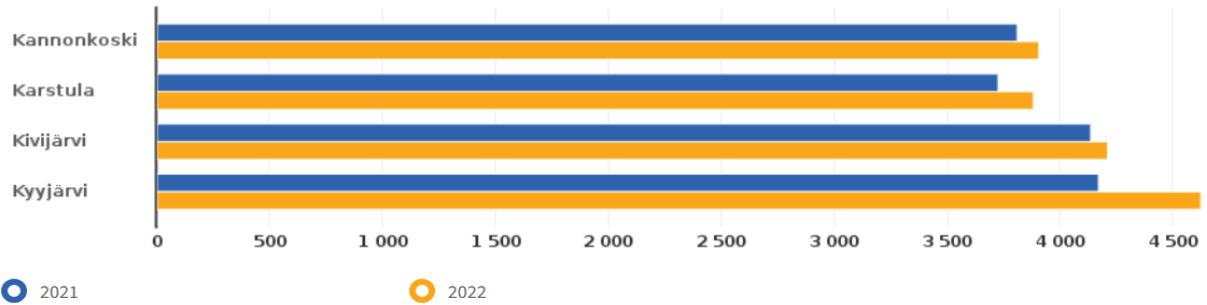
HYTE-kerroin, 1000 euroa info ind.5355

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Talous

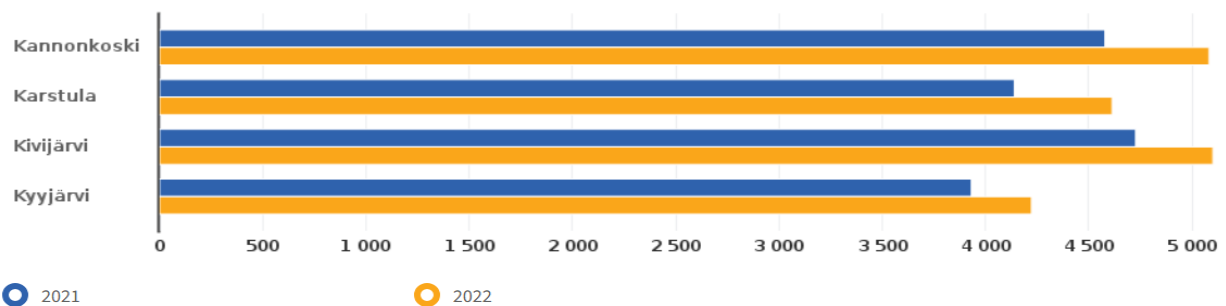
Verotulot, euroa/asukas (taulukon päivittäminen päättynyt 2022)

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

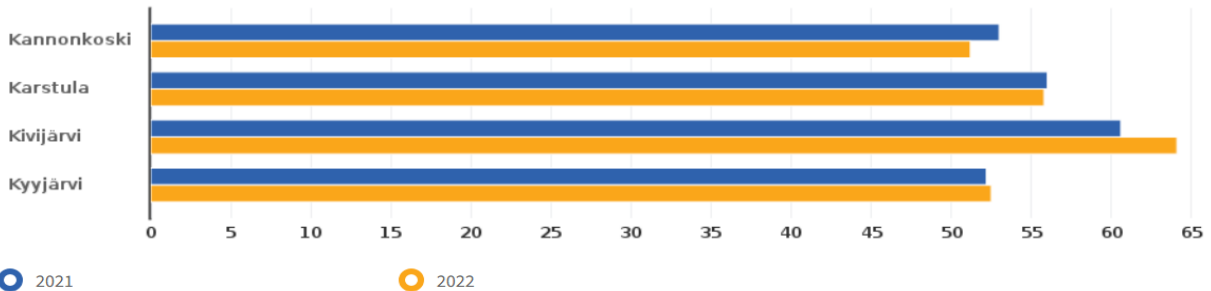
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Valtionosuudet ovat laskeneet huomattavasti hyvinvointialueiden aloittamisen myötä. Vuonna 2024 Kyyjärven kunnan valtionosuudet olivat 531 euroa/asukas.

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas (taulukon päivittäminen päättynyt 2022)

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

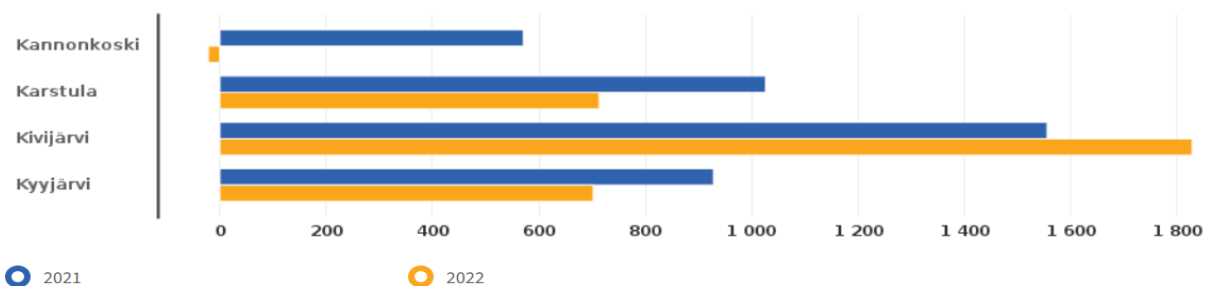
Valtionosuudet, % nettokustannuksista (taulukon päivittäminen päättynyt 2022)

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. 2024 vuosikate oli 1198 €/asukas (2023 vuonna 618 €).

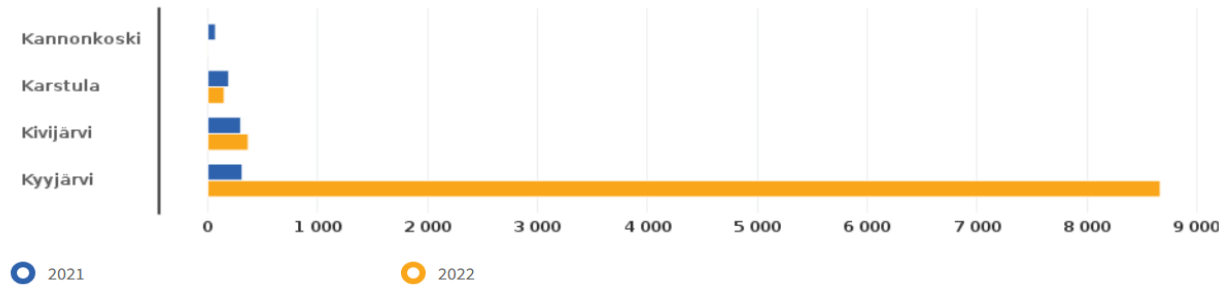
Vuosikate, euroa/asukas (taulukon päivittäminen päättynyt 2022)

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Vuosikate poistoista oli 2024 vuonna 353.9 %, 2023 vastaava luku oli 141 %.

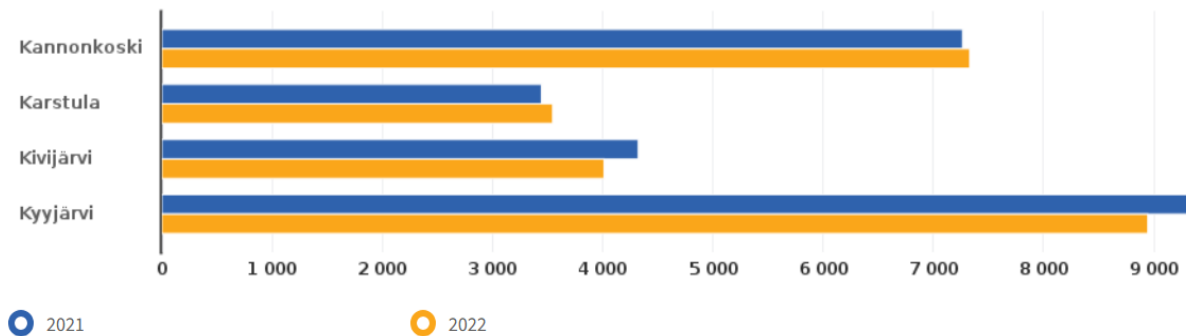
Vuosikate, % poistoista (taulukon päivittäminen päättynyt 2022)

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Kyyjärven lainakanta vuonna 2024 oli 8398 €/asukas. Valtuustokauden 2021–2025 aikana lainakanta on parantunut jonkin verran.

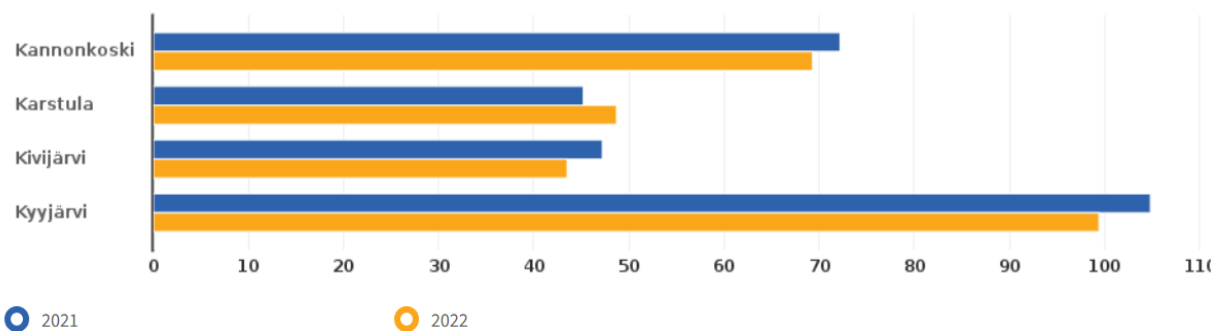
Lainakanta 31.12., euroa/asukas (taulukon päivittäminen päättynyt 2022)

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Suhteellinen velkaantuneisuus 2024 Kyyjärvellä oli 189 %. Suhteellinen velkaantuneisuus ilmaisee, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksamiseen.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % (taulukon päivittäminen päättynyt 2022)

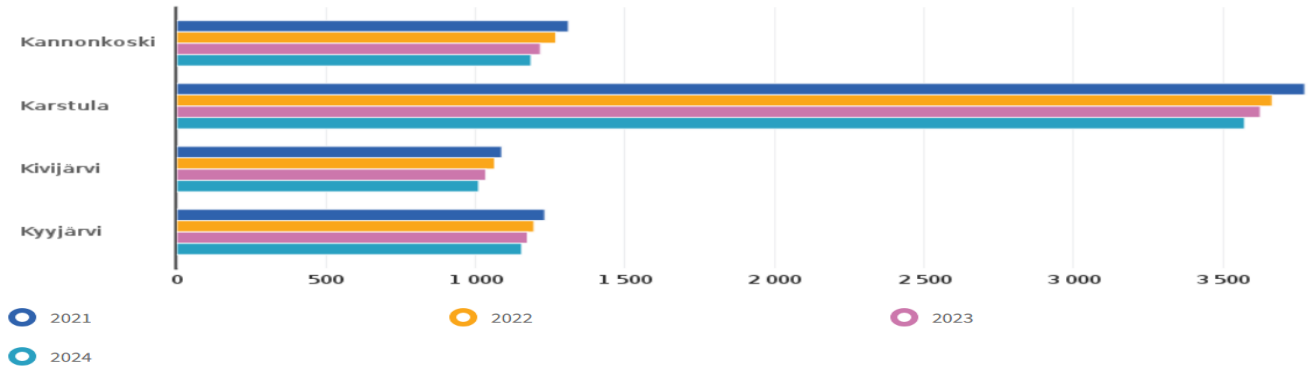

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Väestö

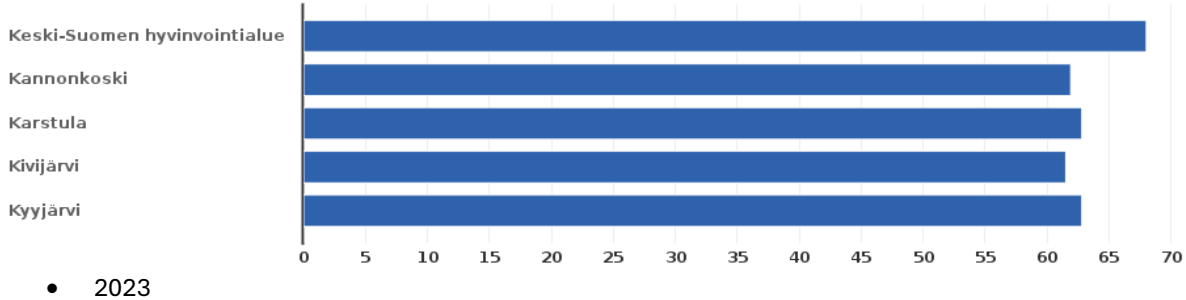
Kyyjärven väestömuutos on ollut koko valtuuskauden negatiivinen. Vuosien 2021–2024 aikana väkiluku on vähentynyt 6,25 %. Vuoden 2024 lopussa Kyyjärven väkiluku oli 1155 (2021 vuonna väkiluku oli 1232).

Väestö 31.12. info id.127

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

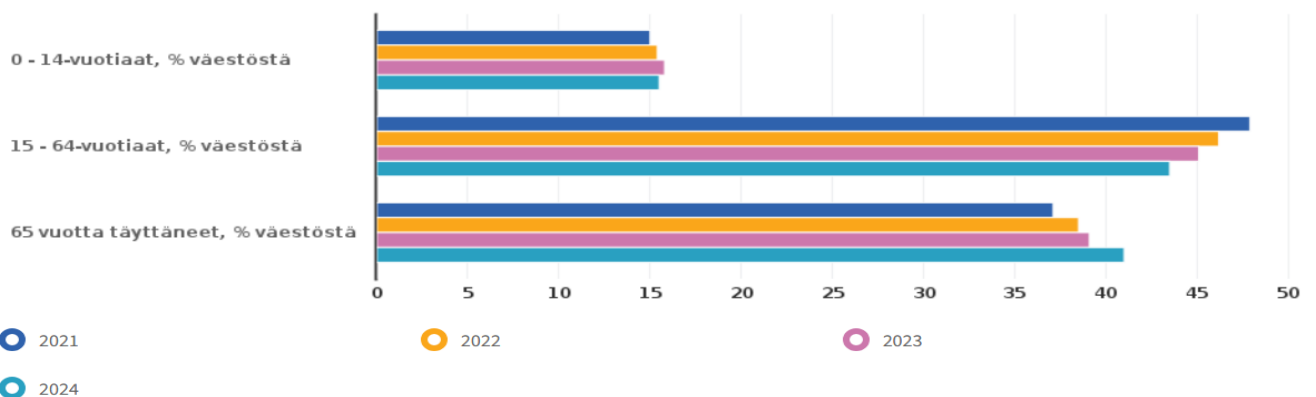
Äänestysaktiivisuus eduskuntavaaleissa %

Huomionarvoista on Kyyjärven kunnan ikärakenteessa tapahtuva muutos. Valtuustokauden aikana 2021–2025 yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on kasvanut verrattuna työikäiseen väestöön. Vuonna 2024 yli 65-vuotiaita oli 41 % väestöstä (2023 39,1 %).

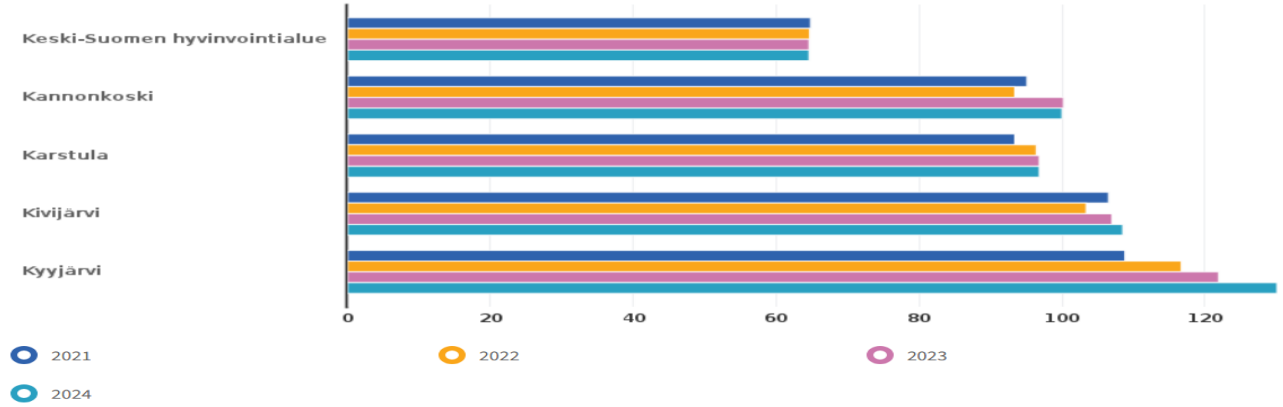
Valtuustokauden kauden aikana demografinen huoltosuhde on kasvanut. Demografinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 0–15-vuotiaasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiaasta (työikäistä) kohti. Kyyjärven demografinen huoltosuhde vuonna 2024 on 130,1 (vuonna 2023 vastaava luku oli 121,9).

Kyyjärven väestörakenne Sotkanetin vuoden 2023 väestötietojen mukaan.

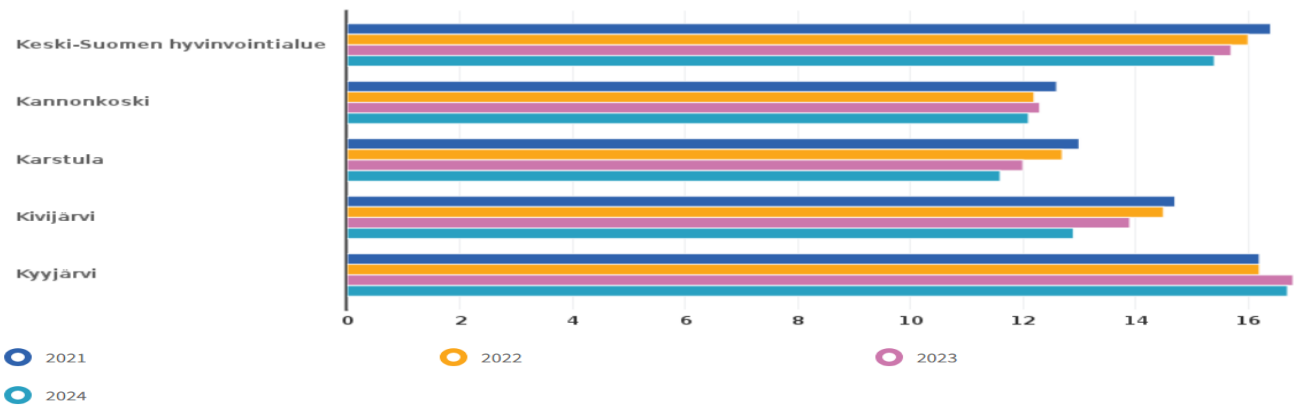
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Huoltosuhde, demografinen, info ind. 761

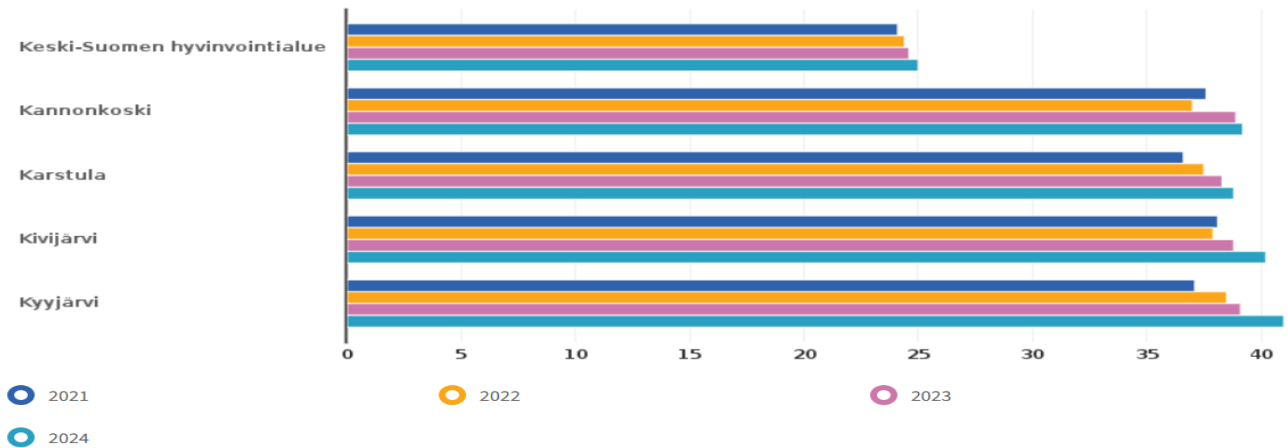
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

0–15-vuotiaat, % väestöstä info ind. 166

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

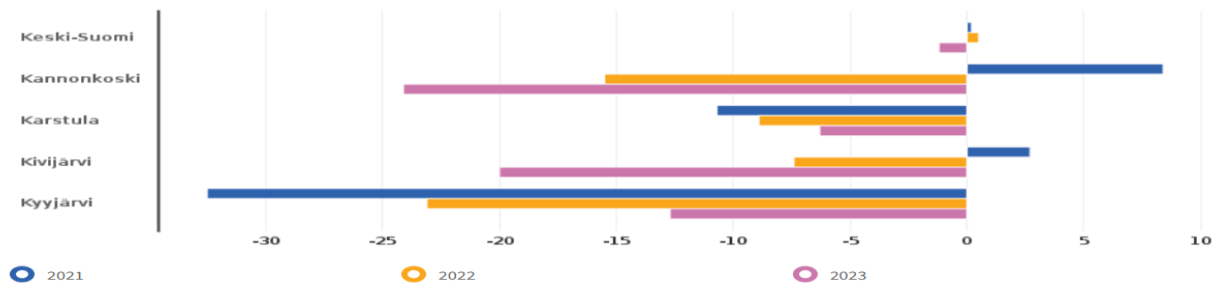
65 vuotta täyttäneet, % väestöstä info ind. 1068

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

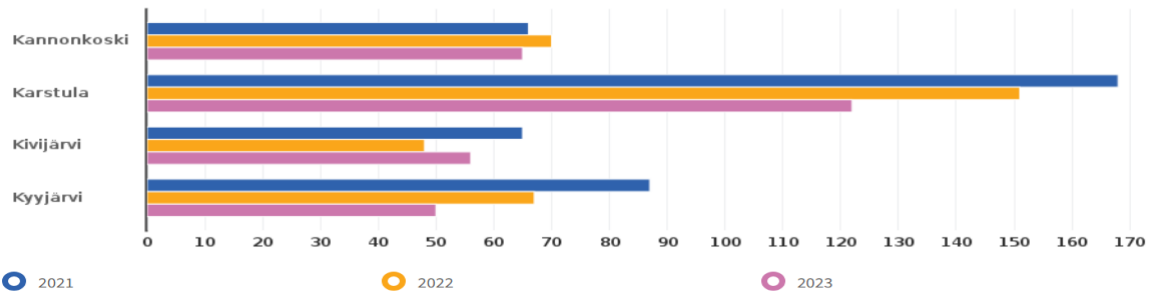
Vuonna 2024 Kyyjärven asukasluku on vähentynyt 19 henkilöllä vuodesta 2023. Nettomaahanmuutto oli 2 henkilöä, kuntien välinen nettomuutto -9 ja luonnollinen väestönmuutos -12.

Kuntien välinen nettomuutto/1000 asukasta info ind. 178

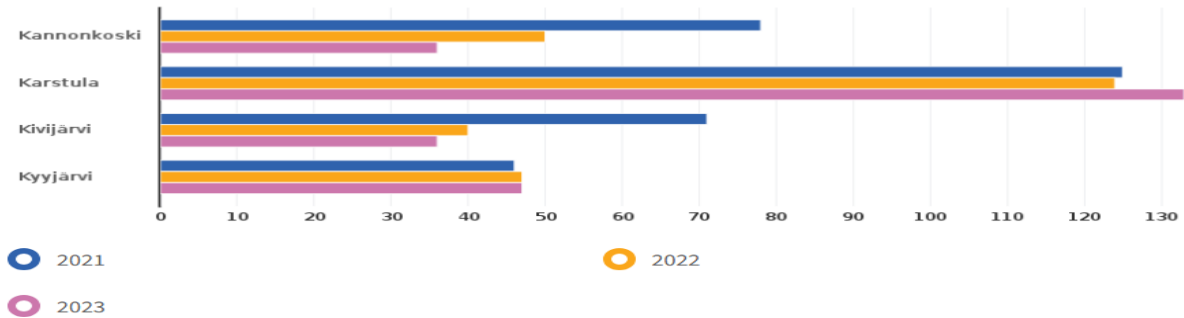
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Lähtömuuttajat lkm. info ind. 3197

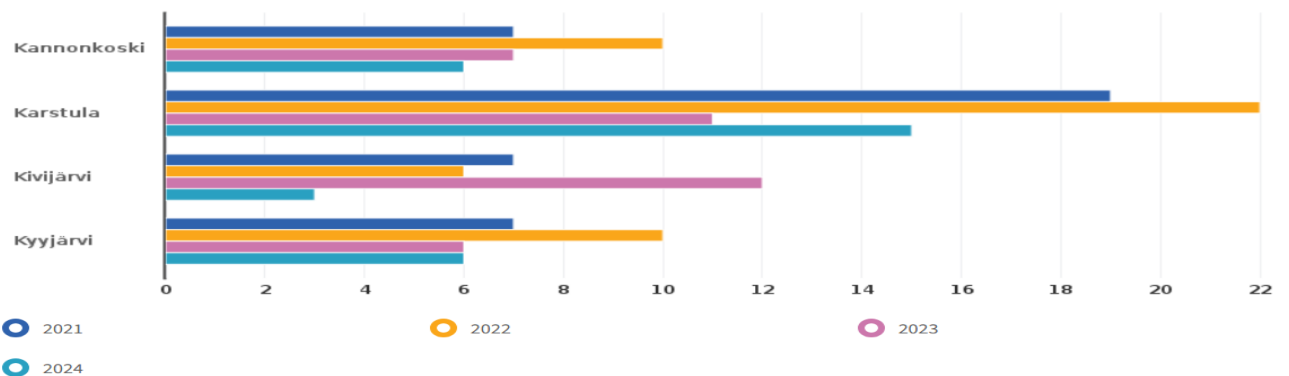

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Tulomuuttajat, lkm. info ind. 3196

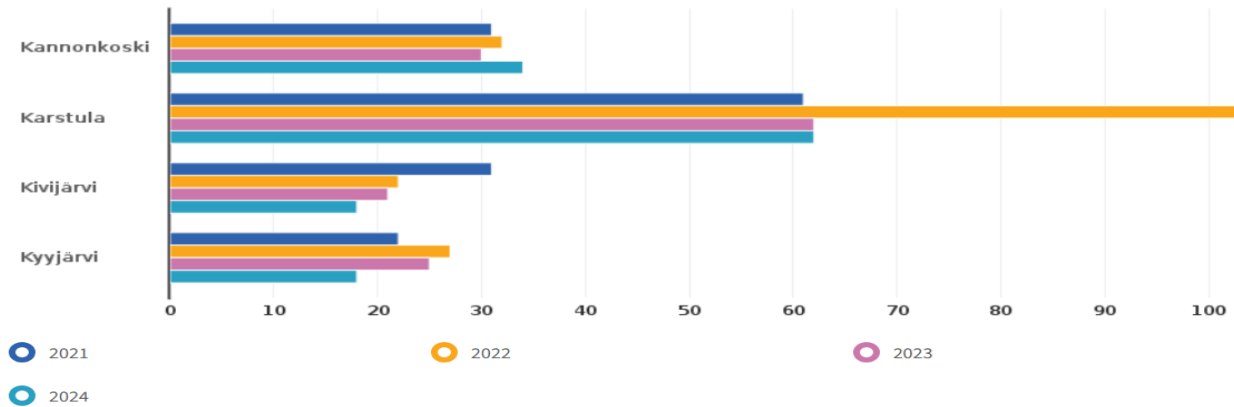

Elävänä syntyneet, info ind.1315

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

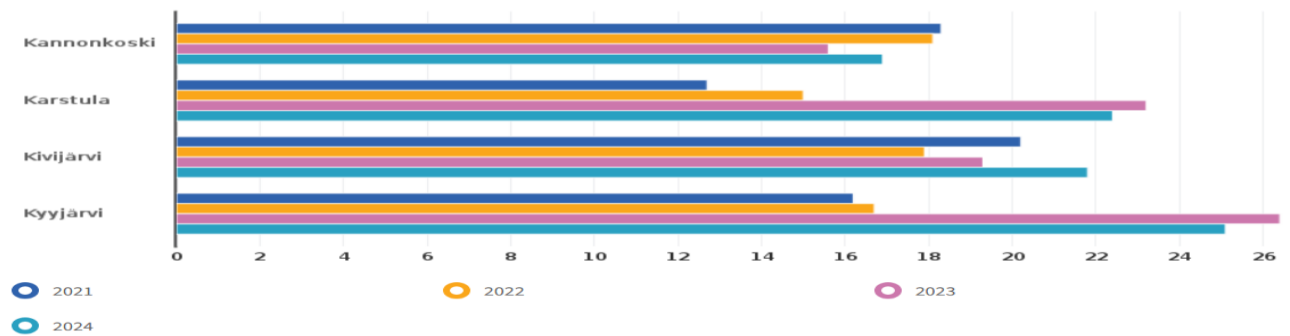
Kuolleet lkm. info ind. 2436

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Kyyjärven kunta on pääsääntöisesti yksikielinen kunta, jonka asukkaat puhuvat äidinkielenään suomea. Kuntalaisista kuitenkin 25,1 /1000 asukasta kohti puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea, ruotsia tai saamea. Ruotsia äidinkielenään puhuvia ei Sotkanetin tilastojen mukaan ole ollut lainkaan.

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä/1 000 asukasta info ind. 187

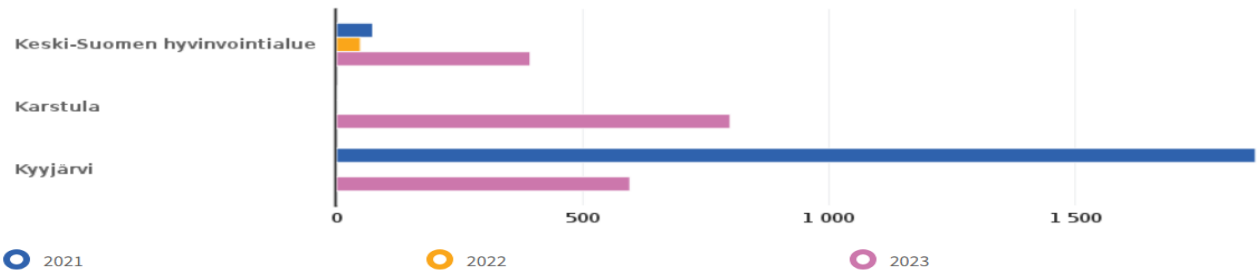
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Ulkomaan kansalaiset, % väestöstä info ind. 3074

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

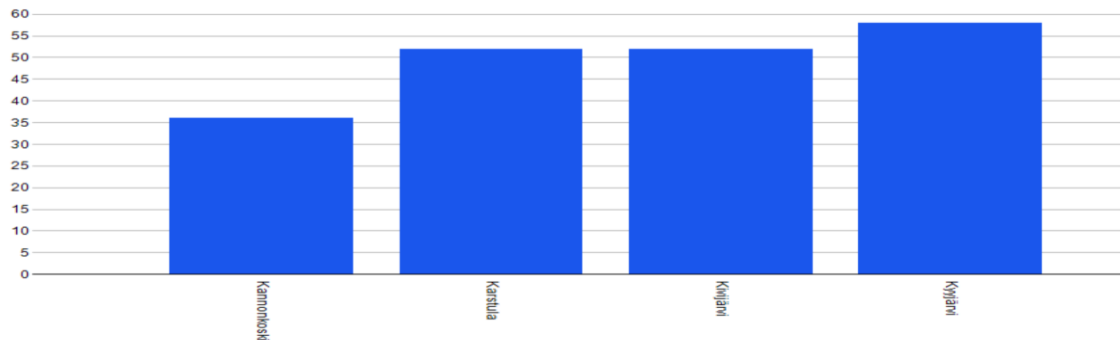
Vastaanotetut pakolaiset / 100 000 asukasta info ind. 2441

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

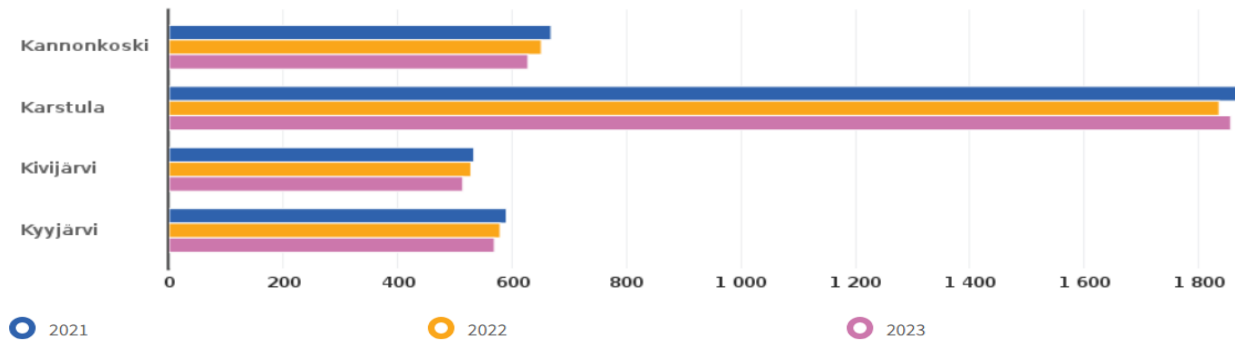
Kunnan elinvoima

Taajama-aste %, 2023

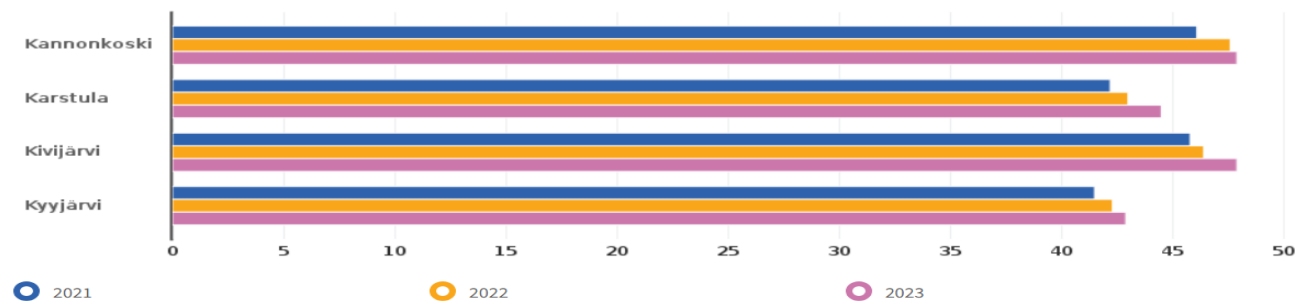
Lähde: Tilastokeskus

Asutokunnat yhteensä, lkm. info ind. 244

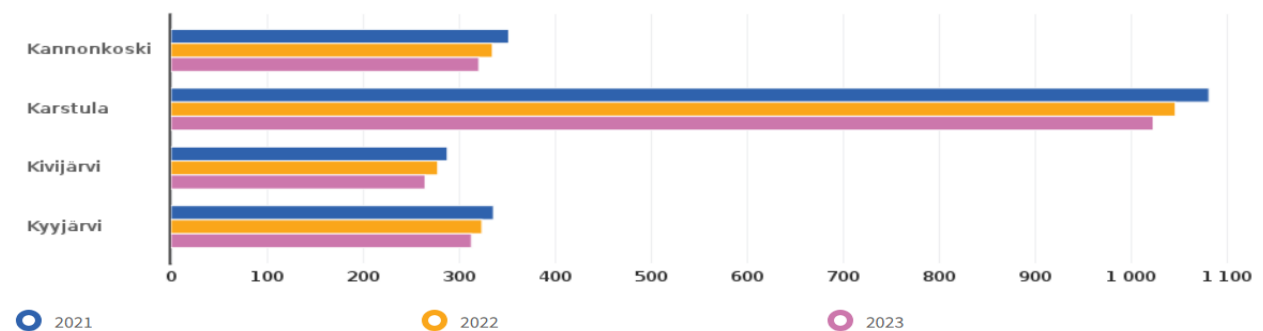
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista info ind. 324

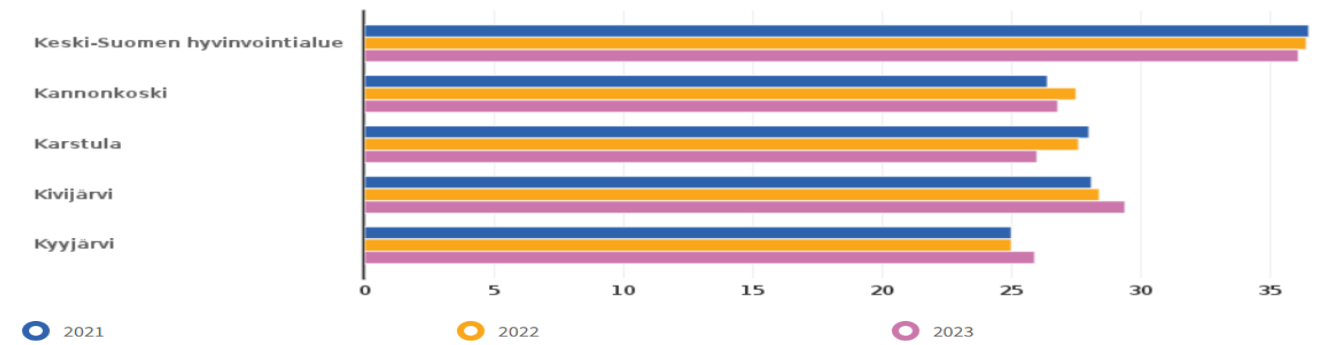
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Perheet yhteensä info ind. 2442

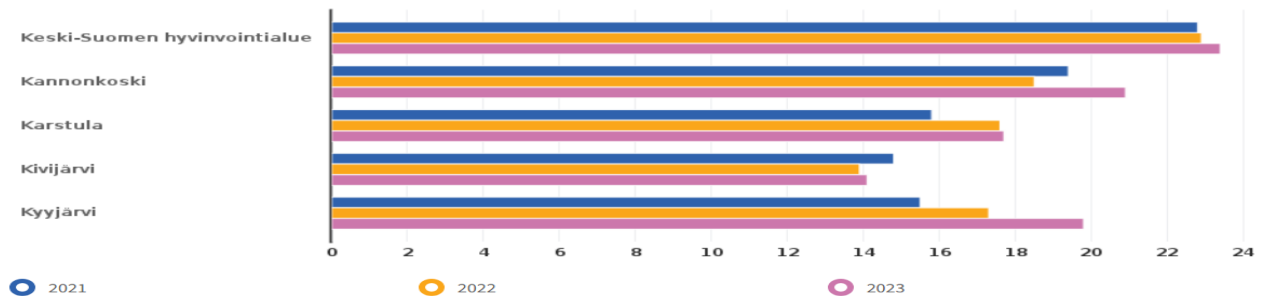
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Lapsiperheet, % perheistä info ind. 179

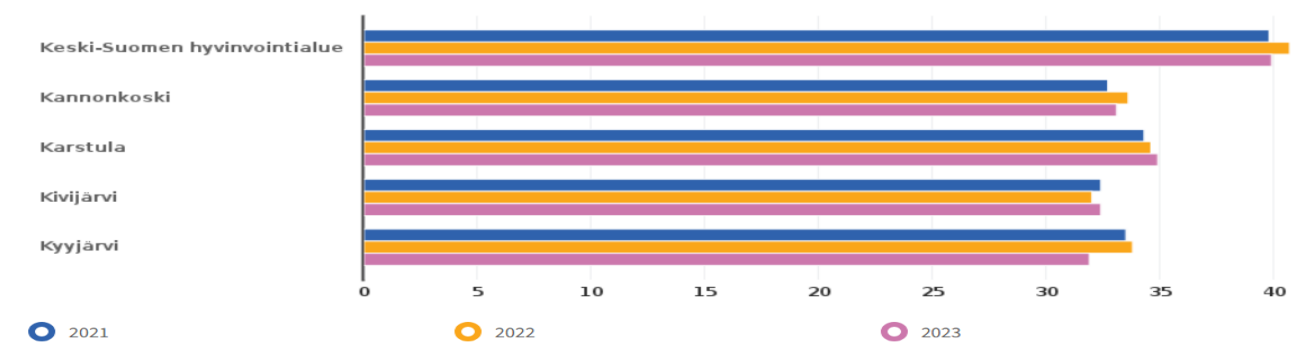
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä info ind. 74

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

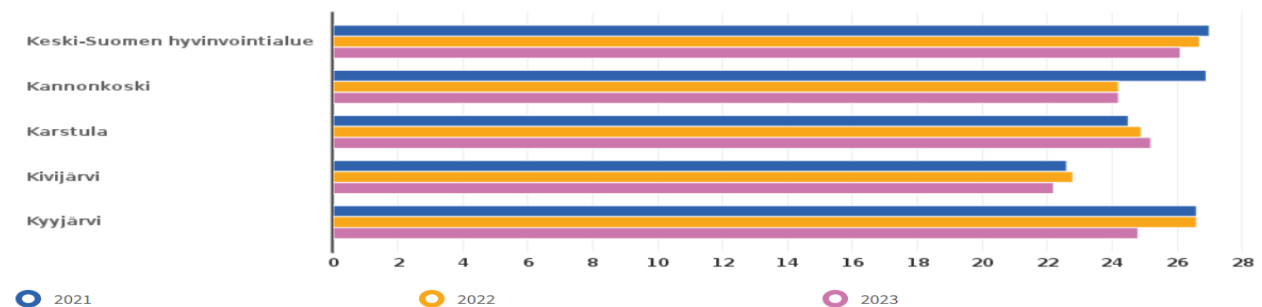
Työlliset, % väestöstä info 2328

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloero mittareista. Mitä suurempi Gini-kerroin on, sitä epätasaisempi tulonjako on. Maksimiarvo on 100. Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavia tekijöitä. Hyvin suurten tuloerojen katsotaan heikentävän sosiaalista koheesiota, luottamusta ja liikkuvuutta, joiden heikentämisellä on negatiivisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja talouteen.

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot info ind. 3126

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

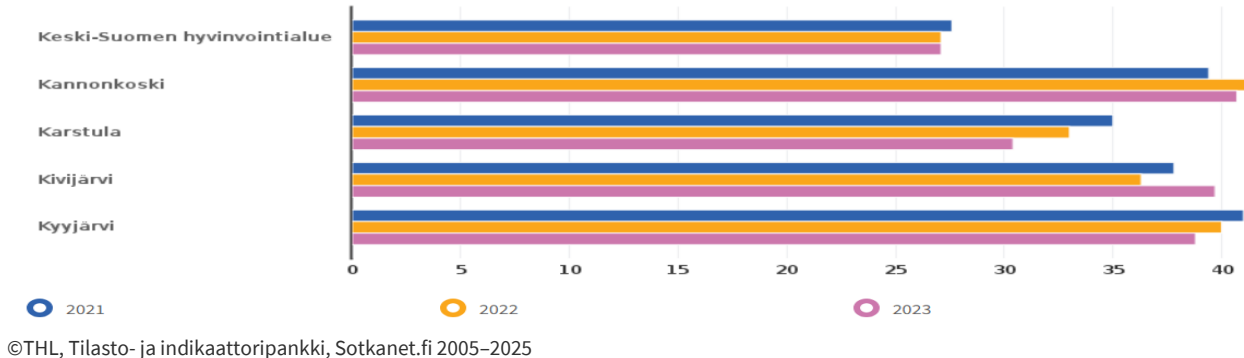
Kunnan yleinen pienituloisuusaste info ind. 3099

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

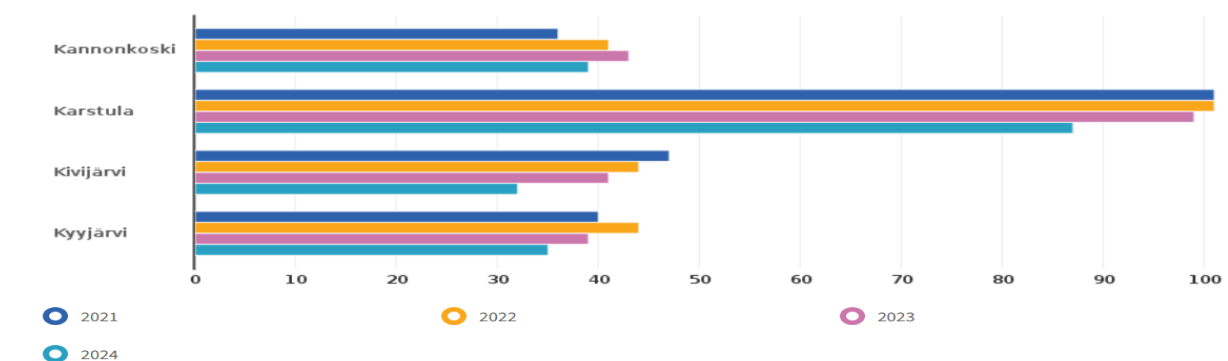
Lapsiperheiden määrä on pysynyt n. 25 %:ssa koko valtuustokauden ajan. Lapsiperheistä vuonna 2023 asui ahtaasti 38,8 % (vuonna 2021 vastaava luku oli 41 %). Ahtaaksi asunnoksi luokitellaan asunto, jossa asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti (keittiötä ei lasketa huoneluukuun).

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista info ind. 190

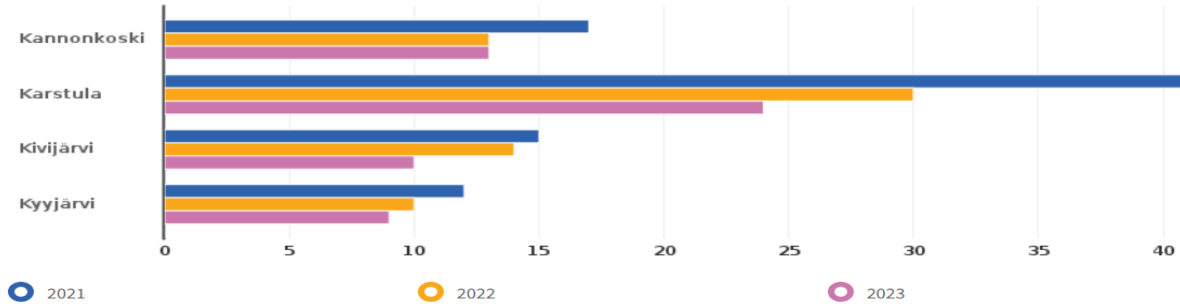

Vuonna 2024 lopussa Kyyjärvellä oli 0–4-vuotiaita lapsia yhteensä 35 lasta. Valtuustokauden 2021–2025 aikana 0–4-vuotiaiden lasten määrä on vähentynyt 5 lapsella. Kotihoidon tukea saaneiden perheiden määrä on laskenut valtuustokauden aikana kolmella perheellä. Vuoden 2023 lopussa kodinhoidon tukea saavia perheitä oli 9.

0–4-vuotiaat, lkm. 31.12. info ind. 985

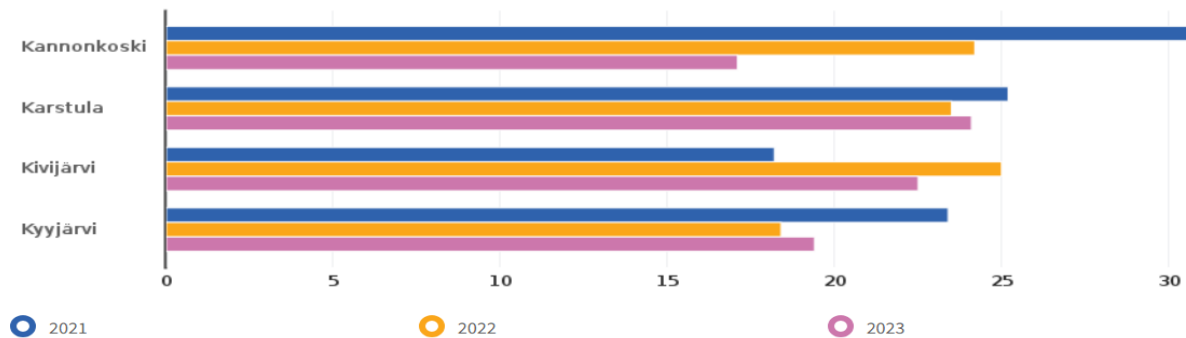

Kotihoidon tukea saaneita perheitä vuoden aikana info ind. 2268

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

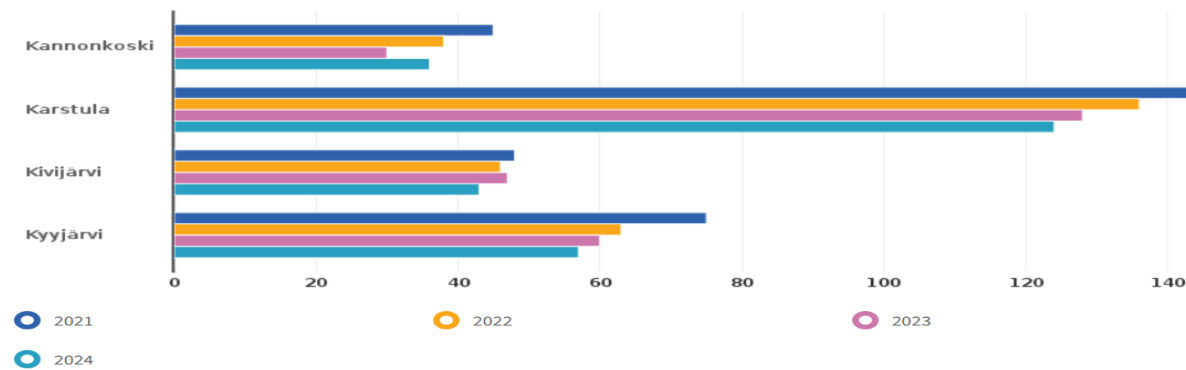
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys % 2–6-vuotiailla info ind. 3231

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

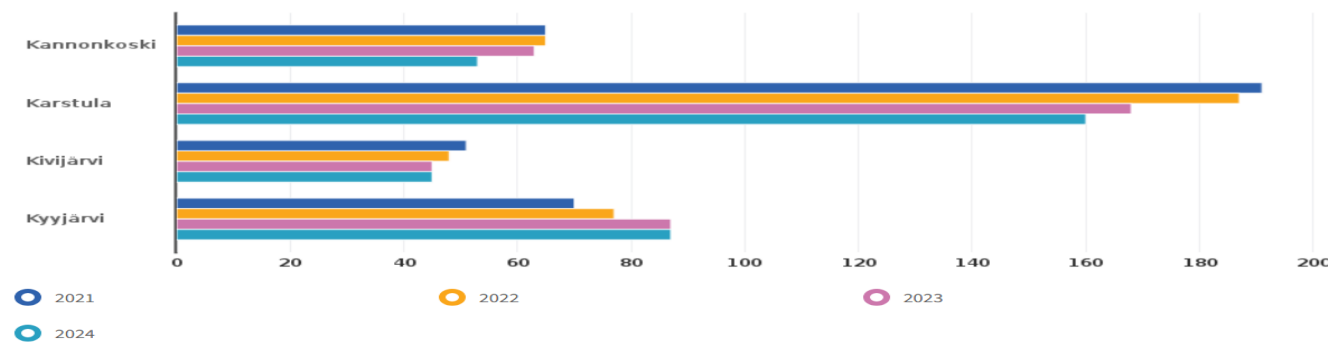
Valtuustokauden 2021–2025 aikana on 5–9-vuotiaiden lasten määrä on vähentynyt 18 lapsella. Vuoden 2024 lopussa 5–9-vuotiaita lapsia oli 57.

5–9-vuotiaat, lkm. 31.12. info ind. 986

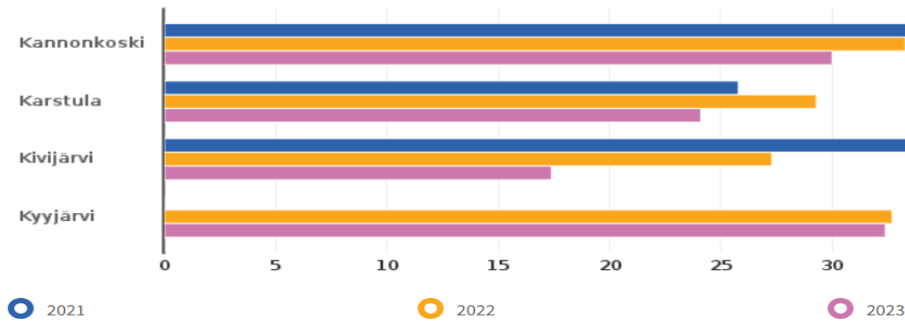
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

10–14-vuotiaat, lkm. 31.12 info ind. 987

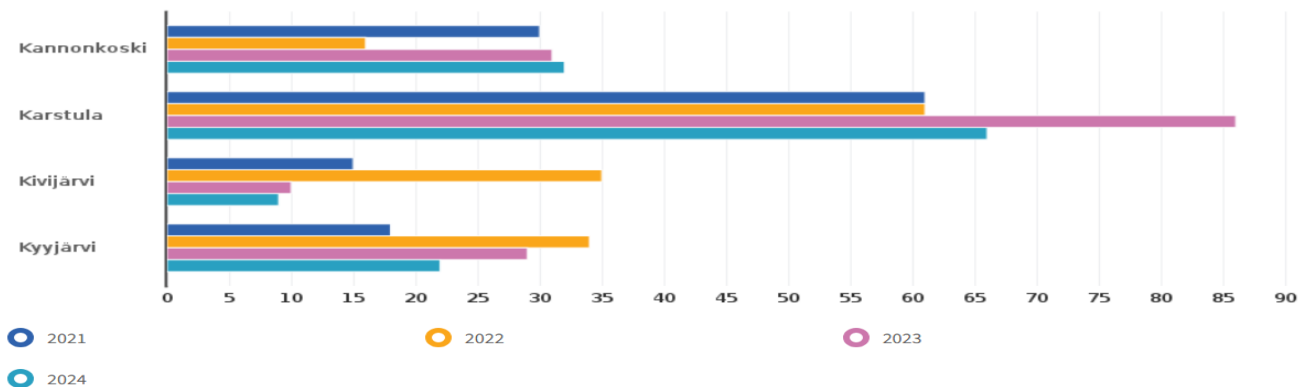
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Ylipainon (kl. lihavuus) yleisyys % 7–12-vuotiailla info ind. 3233

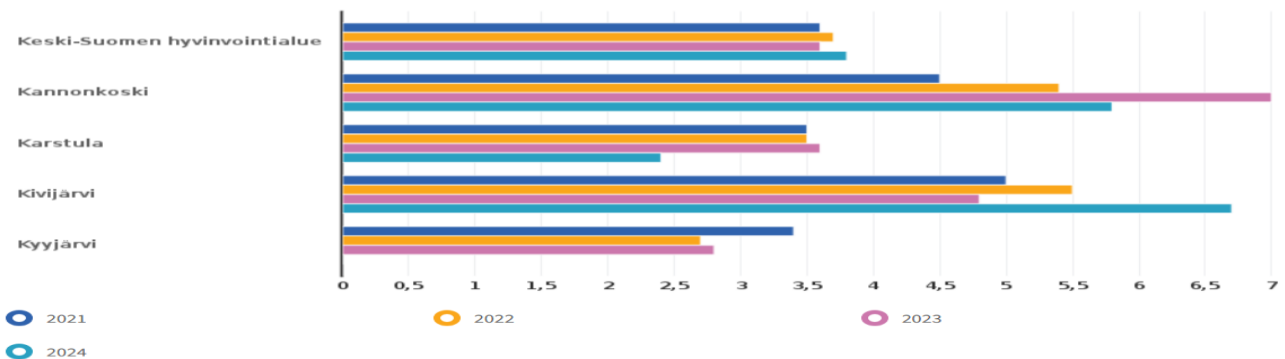
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL) info ind. 1085

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0–24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL) info ind. 3697

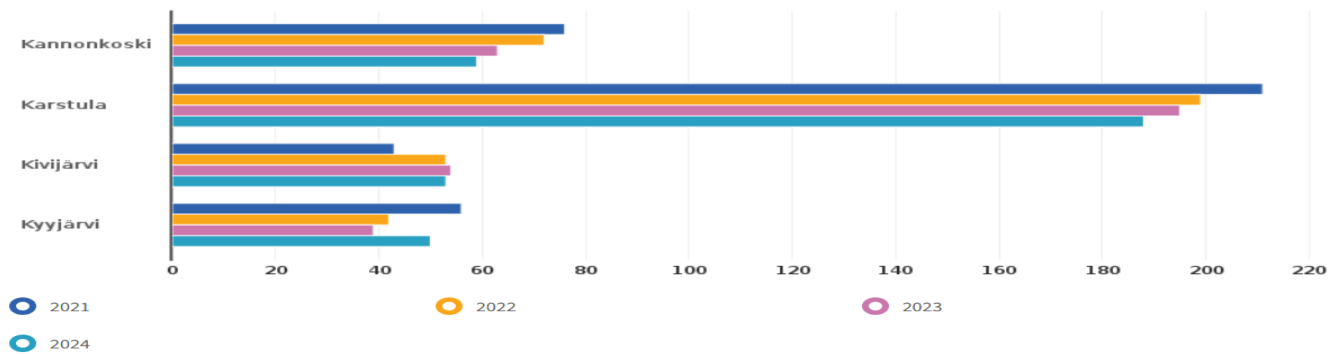
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Lastensuojeluilmoitusten määrä ja lastensuojelun avohuollon asiakkuuden ovat valtuustokauden aikana laskeneet, vuonna 2022 tehtiin kaikkiaan 34 lastensuojeluilmoitusta, vuonna 2024 lastensuojeluilmoituksia tehtiin Kyyjärvellä 22. Lasten avohuollon asiakkuuksien määrä on laskenut. Vuonna 2024 asiakkuuksia on ollut niin vähän, ettei niitä ole tilastoitu, vuonna 2023 vastaava luku oli 2,8 ja vuonna 2021 3,4.

Valtuustokauden 2021–2025 aikana on Kyyjärvellä tehty vuosina 2021 ja 2023 4. ja 5. luokkalaisille kouluterveyskysely. Kyselyjen perusteella n. 85 % oppilaista on tyytyväisiä elämäänsä, pitää koulunkäynnistä ja harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa sekä suurin osa syö aamupalan joka arkiamu. Huolestuttavaa on fyysisen ja henkisen väkivallan kokemisen lisääntyminen. 2023 kyselyn mukaan 16 % on kokenut fyysistä väkivaltaa ja n. 28 % kokenut henkistä väkivaltaa huoltajan tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta. Lisäksi alle puolet oppilaista liikkuu päivässä vähintään tunnin. 2024 vuonna tehtyjen Move! testien tulosten suuntaus 5. luokan oppilaiden osalta on huolestuttava, melkein 70 %:lla oli heikko fyysinen toimintakyky (2023 luku oli 17 %). Kouluterveyskysely tehdään joka toinen vuosi 4., 5., 8. ja 9. luokkien oppilaille.

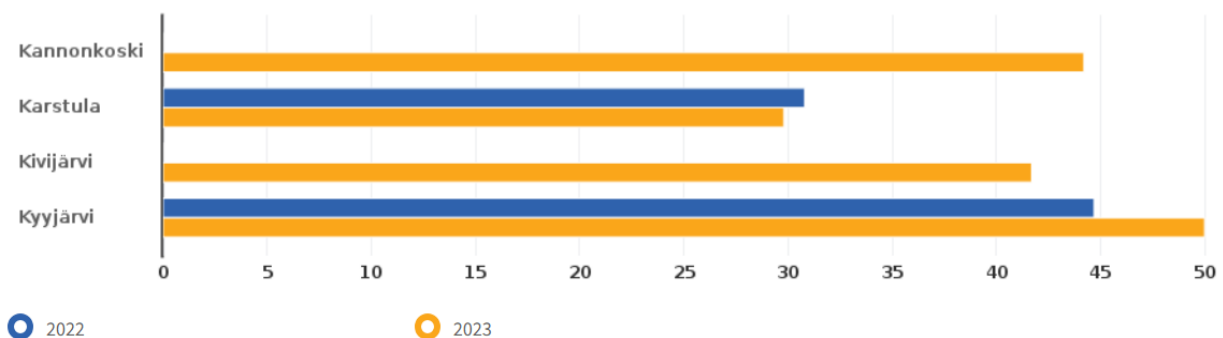
Nuoret ja nuoret aikuiset

15–19-vuotiaat, lkm. 31.12. info ind. 988

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Ylipaino (ml. lihavuus) yleisyys % 13–16-vuotiailla info ind. 3235

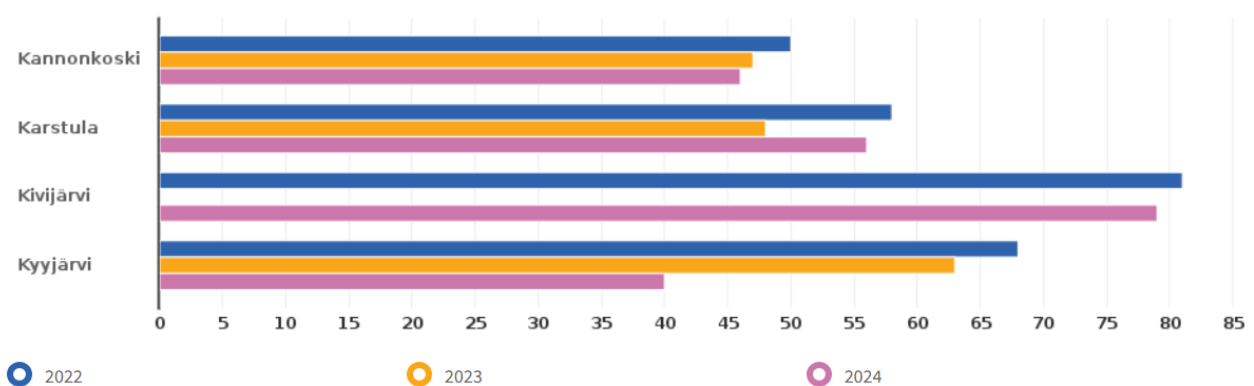

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Vuonna 2023 8. ja 9. luokkalaisille tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan 95 % harrastaa jotain viikon aikana. Lähes yhtä moni kokee, että luokassa on työrauha. Huolestuttavaa on, että 40 % jättää aamupalan syömättä kouluaamuina ja yli 33 % ei syö kouluruokailussa. Kouluruokailun osalta kysely on hiukan harhaanjohtava, koska kyselyssä edellytetään koko ruokailua (lämmin ruoka, salaatti, leipä). Suurin osa oppilaista syö jonkun osan ruokailussa, leivän, salaattia tai lämpöisen ruuan. Move! testien tulokset ovat 8. luokkalaisten osalta pysyneet lähes samana, n. 24 % on heikko fyysinen toimintakyky. Yläkoululaisten 13–15-vuotiaiden osalta ylipaino (ml. lihavuus) on huolestuttavasti nousussa.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden tilastoja ei ole saatavilla Kyyjärven osalta.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori info ind. 5304

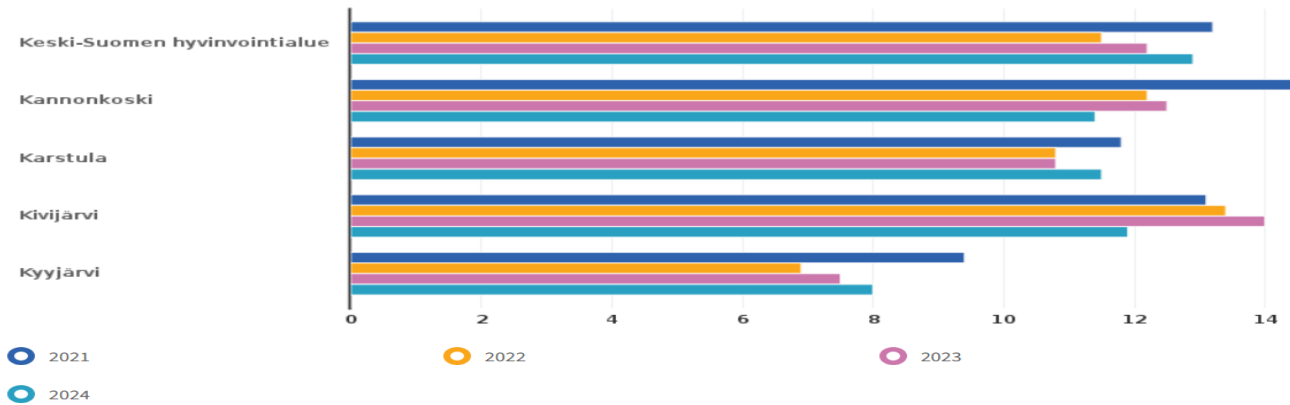

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Työikäiset

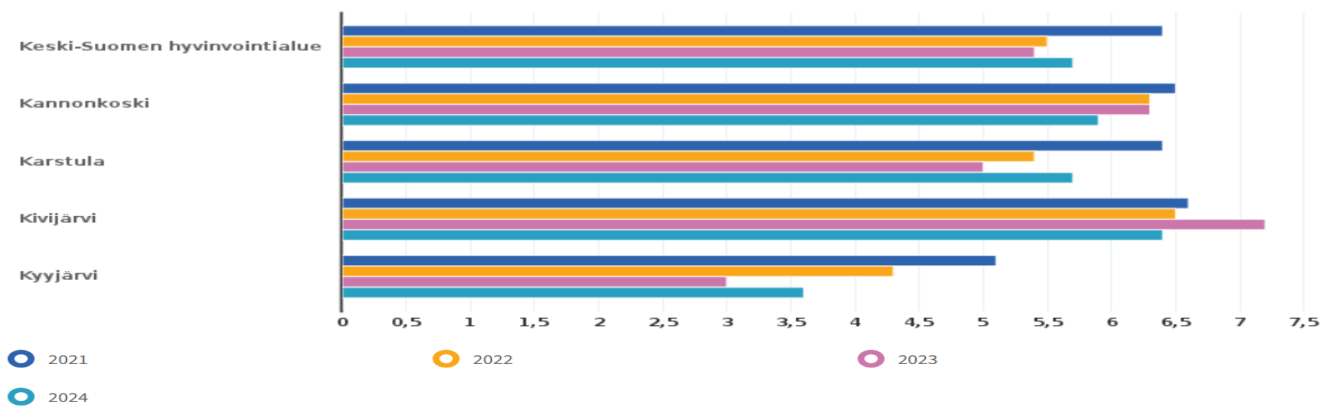
Kyyjärven työllisyys tilanne on ollut koko valtuustokauden hyvä. Työttömyys prosentti on ollut Keski-Suomen alhaisimpia. Vuoden 2024 lopussa työttömyys hiukan nousi, ollen 8 %. Pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys ovat laskeneet vuoteen 2023 asti. Vuonna 2024 molemmissa on pientä nousua. Pitkäaikaistyöttömien ja rakennetyöttömyyden lisääntymisen syynä voi olla koko Suomen heikentynyt työllisyystilanne.

Työttömät, % työvoimasta info ind.181

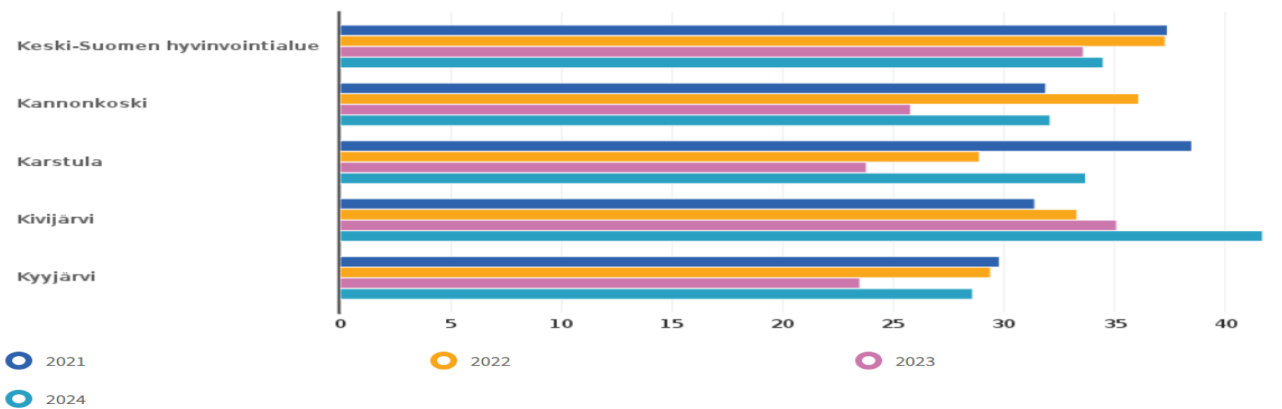
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Vaikeasti työllistytävät(rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista info ind. 3071

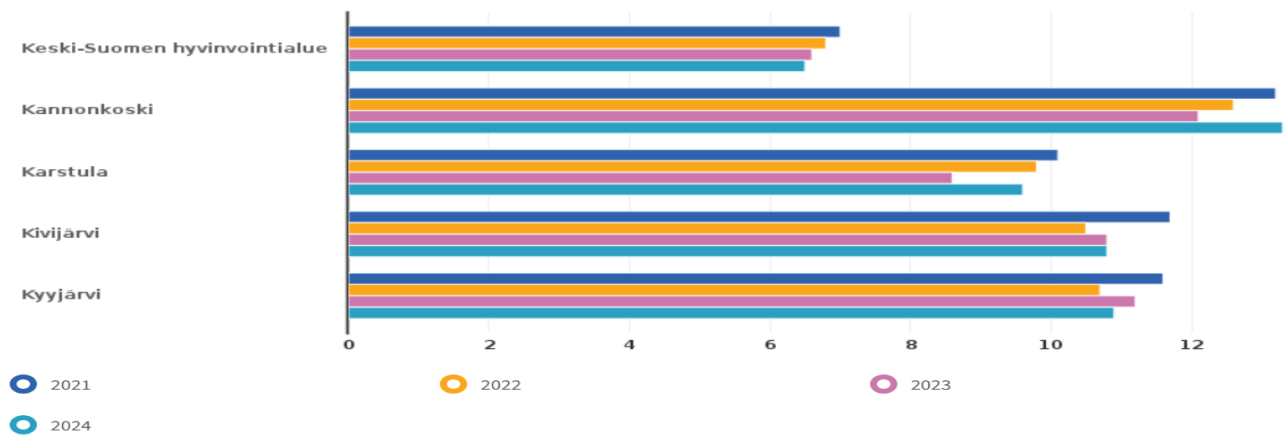

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

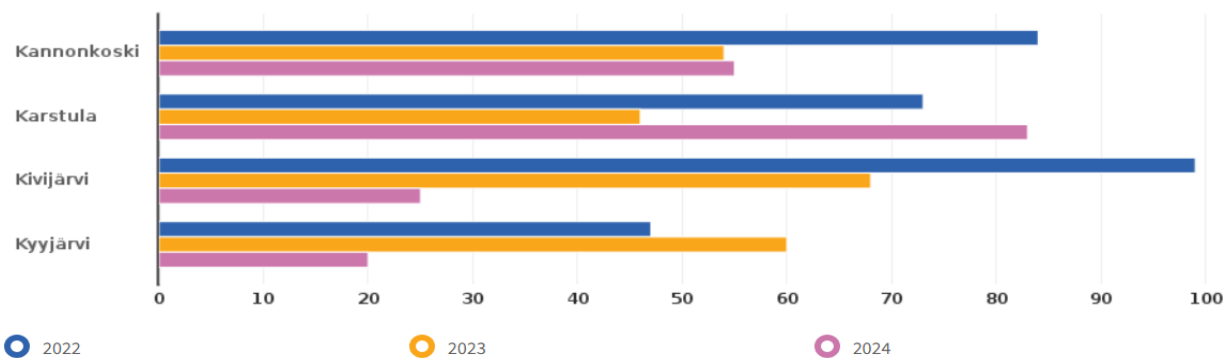
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä info ind.326

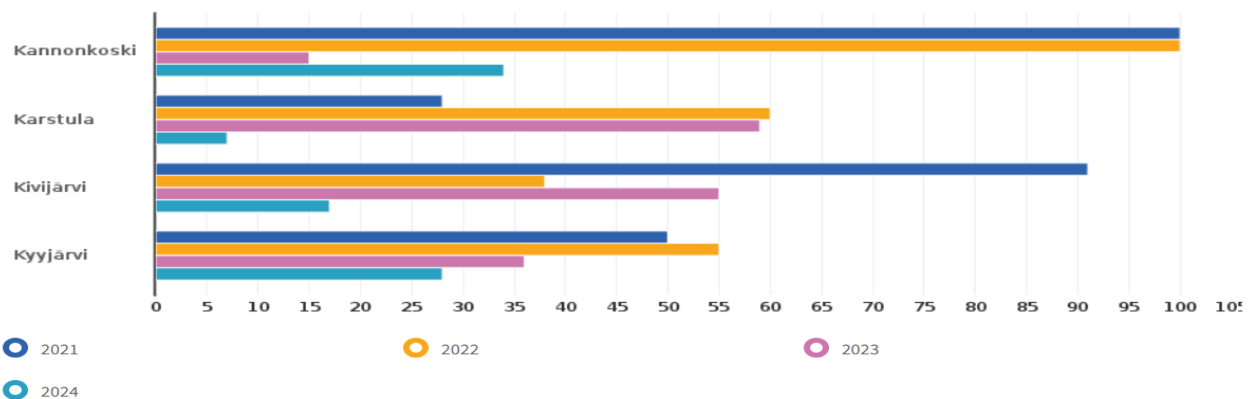
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 306

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori info ind. 5307

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

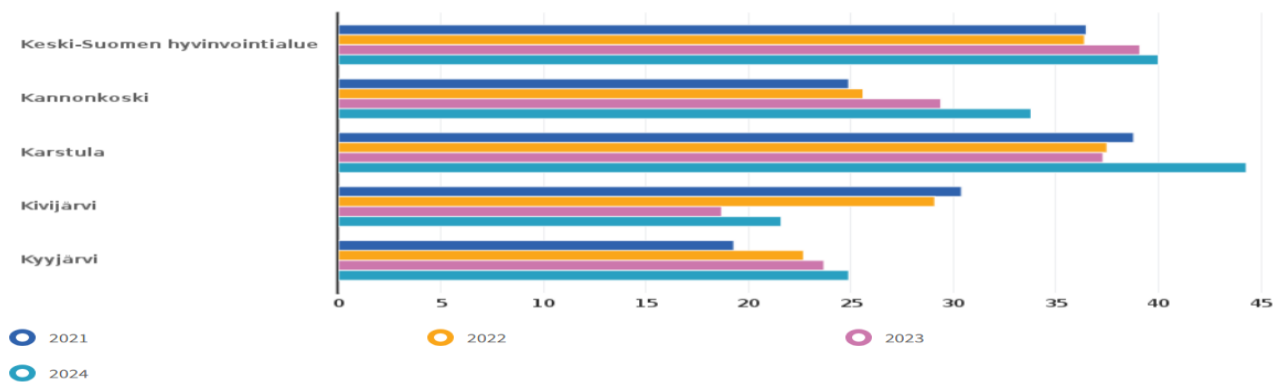
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori info ind. 5306

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Työikäisten 15–64-vuotiaiden perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit ovat laskeneet valtuustokauden aikana huomattavasti.

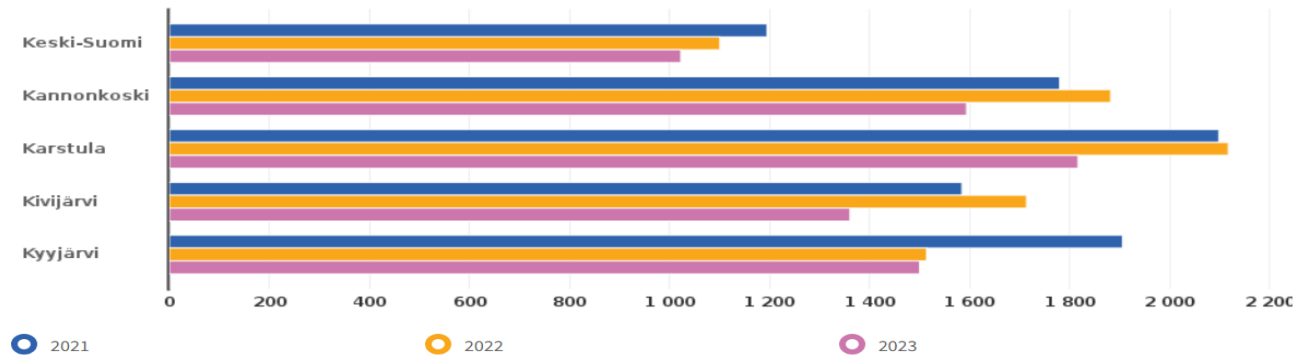
Mielenterveysperusteisesti sairaspäivärahaa saaneiden osuus on ollut koko valtuustokauden nousussa. vuonna 2021 mielenterveydellisperusteisesti sairaspäivärahaa sai alle 20 % (1000 vastaavan ikäistä) kun vuonna 2024 luku oli 25 %.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat/1 000 vastaavan ikäistä info ind. 2345

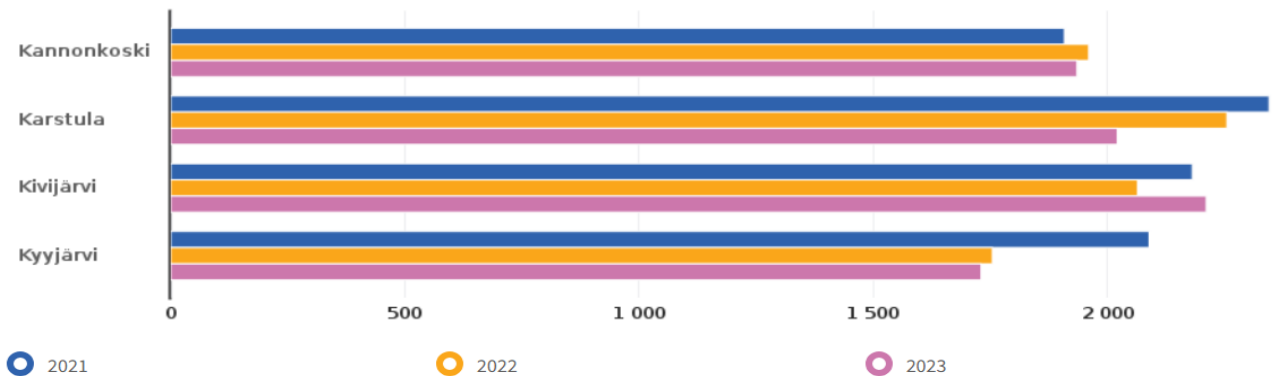
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15–49-vuotiailla/1 000 vastaavan ikäistä info ind. 2384

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50–64-vuotiailla/ 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 2385

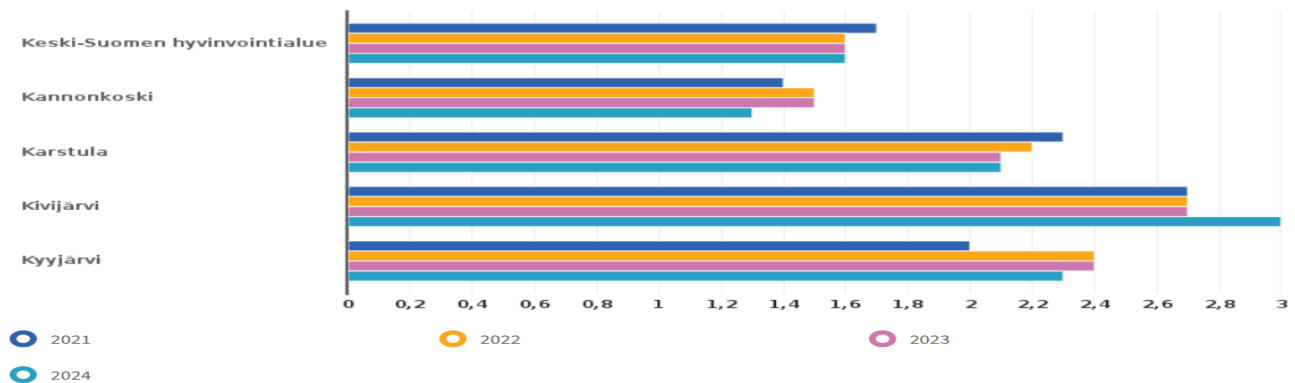

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Ikäihmiset

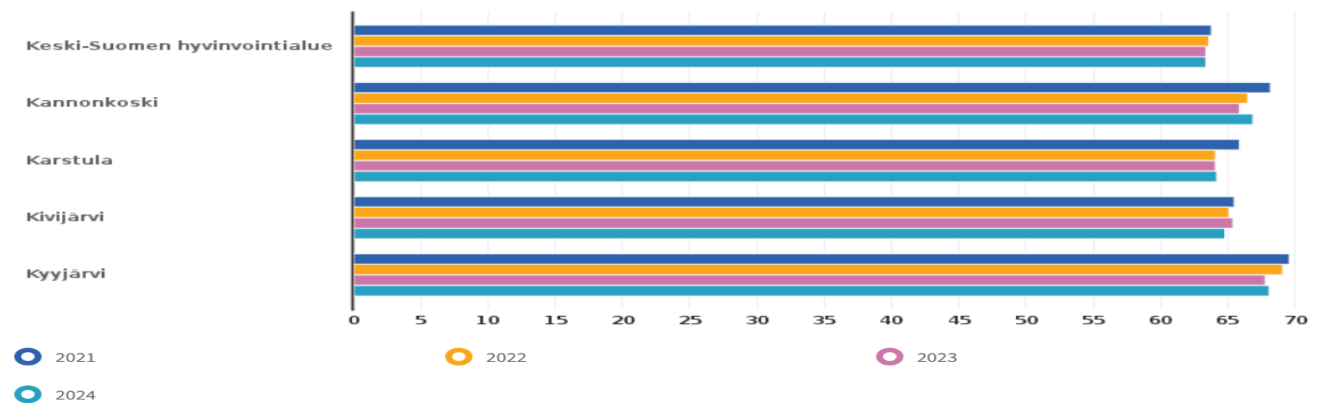
Täyttä kansaneläkettä saavien yli 65-vuotta täyttäneiden osuus Kyyjärvellä on jonkin verran laskenut kahden edellisen vuoden jälkeen, mutta on edelleen suurempi kuin valtuustokauden alussa. Täyden kansaneläkkeen voi saada, jos ei saa ollenkaan työeläkkeitä tai jos niiden yhteismäärä ennen veroja on erittäin alhainen. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen yli 65-vuotiaiden määrässä on ollut pientä laskua. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit yli 65-vuotialilla ovat laskeneet huomattavasti. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksoissa on ollut vaihtelua vuosittain koko valtuustokauden ajan.

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 313

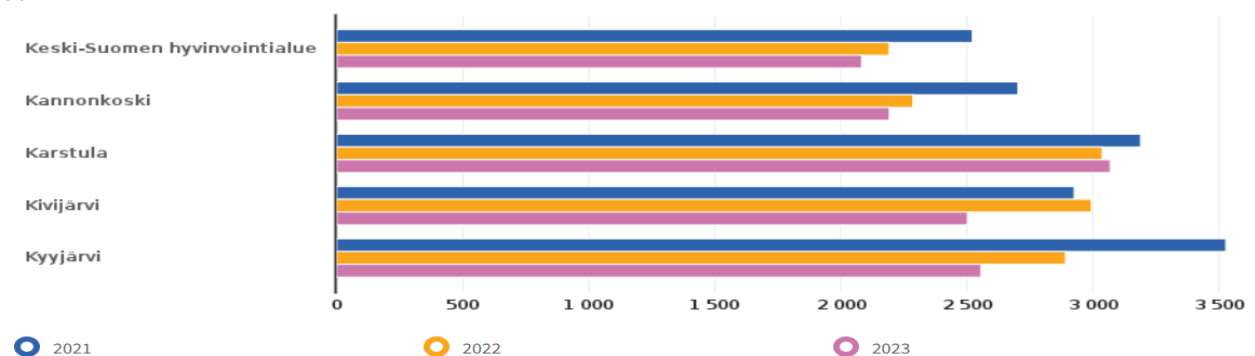
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä info ind. 236

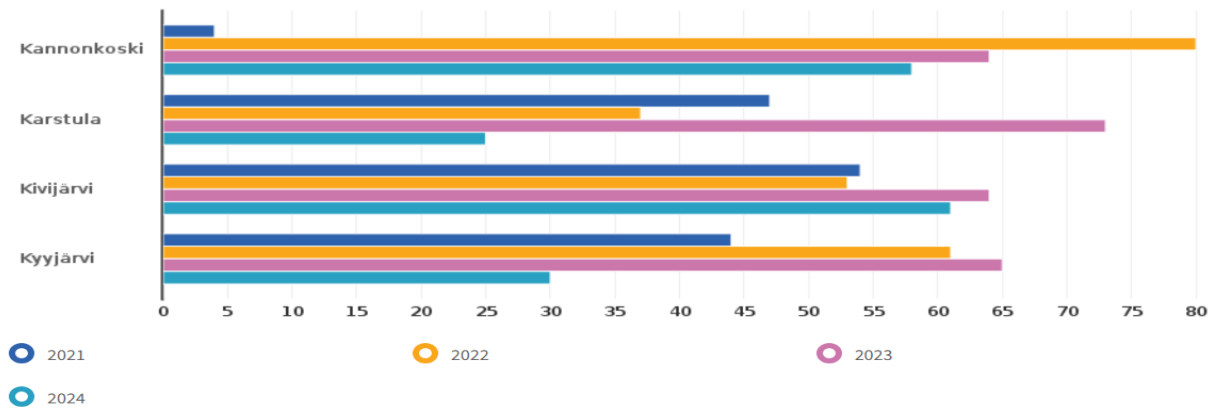
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä/ 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 239

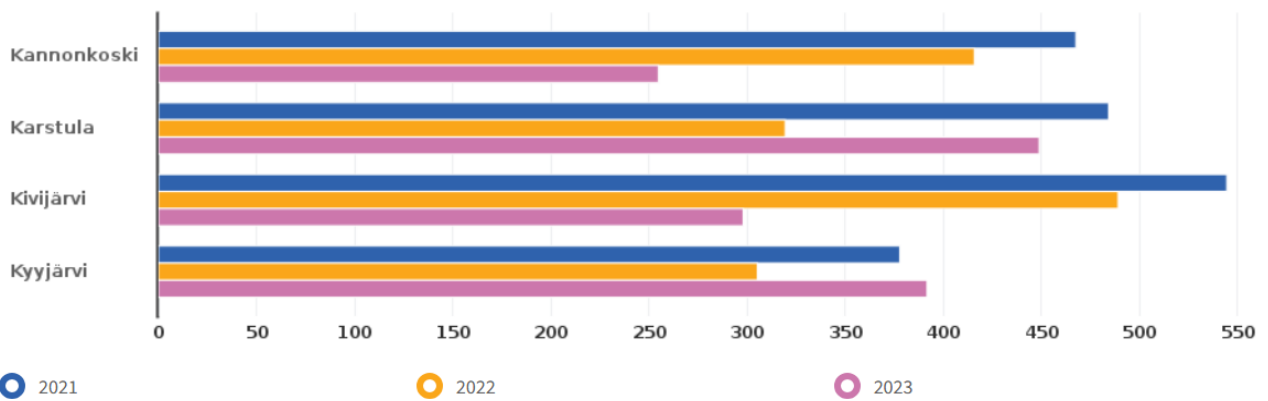
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori info ind. 5308

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

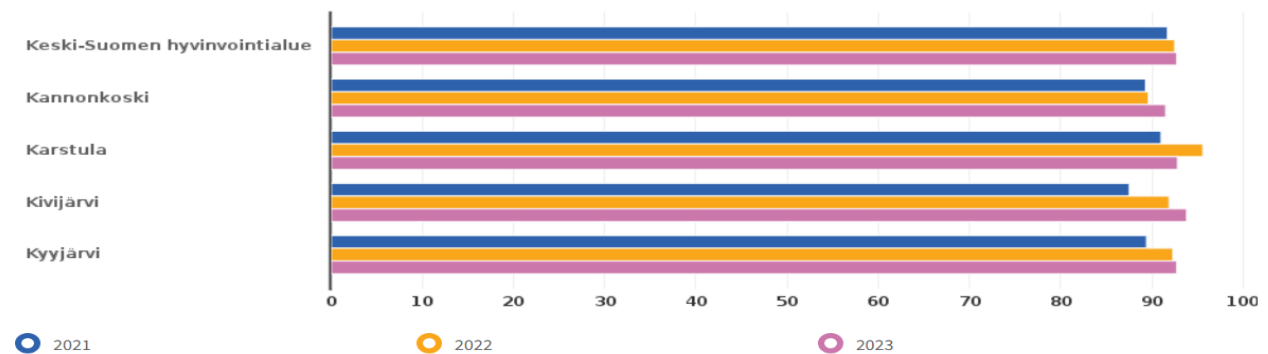
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä/ 10 000 vastaavan ikäistä info ind. 3959

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

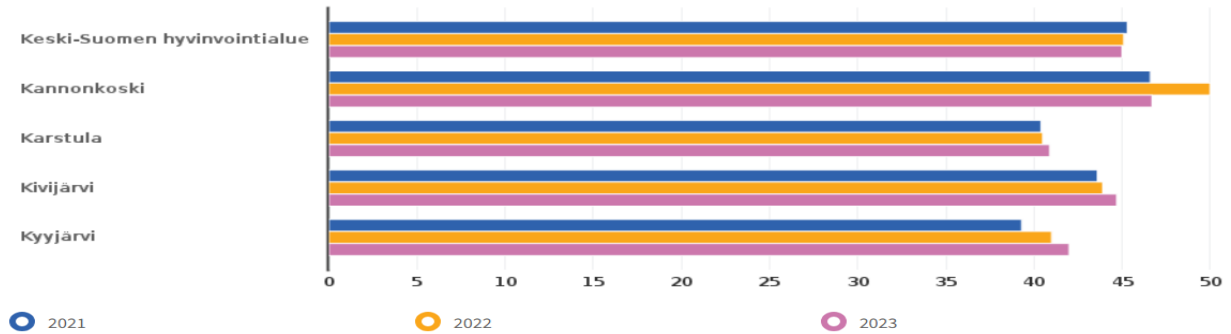
Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vuonna 2023 oli 92,5 %. Vastaava luku valtuustokauden alussa (2021) oli 89,4 %. Yksin 75 vuotta täyttäneistä asui vuonna 2023 42 %. Säännöllistä kotihoitoa saavien osuus on myös hiukan lisääntynyt valtuustokauden aikana.

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1570

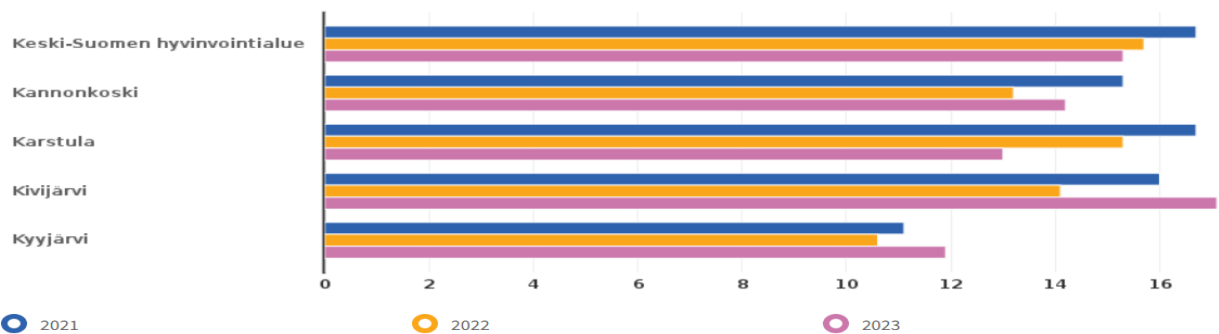
©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä info ind. 237

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Säännöllisen kotihoidon 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 5513

©THL, Tilasto- ja indikaattoripankki, Sotkanet.fi 2005–2025

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen eri toimijoiden yhteistyöllä

Hyvinvoinnin ja terveyden aktiivinen edistäminen: Kunnassa on seurattu asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Vuosittain on laadittu hyvinvointikertomus, joka on käyty läpi hyvinvointityöryhmässä, sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa, hallituksessa ja valtuustossa. Kuntaan on nimetty ehkäisevän päihdetyön työryhmä, joka on muutettu hyvinvointityöryhmäksi 2023. Kuntajohdon TEA-viisari pisteet ovat parantuneet valtuustokauden aikana 68/100 (2023), tavoite oli 70/100.

Ehkäisevän päihdetyön, mielenhyvinvoinnin edistämisen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelma on laadittu ja hyväksytty 2023. Ennaltaehkäisevää työtä on tehty tiedottamalla eri kanavien kautta kuntalaisia mielenhyvinvoinnista ja päihteiden haitoista.

Päätösten hyvinvointivaikutuksia ei ole arvioitu eikä tarkastuslautakunta ole arvioinut hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumisesta. Kunnan johtoryhmässä on käsitelty hyvinvointiasioita.

Yhteistyöllä ja yhteisöllisyydellä hyvinvointia: Järjestöjen, yhdistysten, urheiluseuran ja seurakunnan kanssa on tehty yhteistyötä kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi järjestämällä erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia. Kunta on järjestänyt järjestöiltoja ja järjestöluentoja sekä tukee järjestöjen toimintaa jakamalla avustuksia ja antamalla tiloja käyttöön maksutta. Lisäksi on jaettu tietoa erilaisista webinaareista ja koulutuksista. Kunnan sivuille on päivitetty järjestöjen yhteystiedot.

Kuntalaisten hyvä arki: Kunnan liikuntapaikoista pidetään huolta ympäri vuoden. Liikuntapaikoissa ei ole käyttäjäseurantaa. Päätösten ennakoarviointia ei ole tehty. Liikunnan edistämiseen on hankerahoituksen kautta voitu käyttää enemmän resursseja vuosina 2022 ja 2024. Liikunnan kehittämisen TEA-viisari pisteet ovat laskeneet valtuustokauden aikana 58/100 (69/100 vuonna 2022).

Lasten ylipaino on pysynyt lähes samalla tasolla koko valtuustokauden. Huolestuttavaa on yli 13-vuotiaiden ylipainon lisääntyminen. Perusterveydenhuollon avokäynnit ovat vähentyneet huomattavasti valtuustokauden aikana. Säännöllistä kotihoitoa saavien yli 75-vuotiaiden asiakkaiden määrä on kasvanut tasaisesti koko valtuustokauden aikana.

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Perheiden hyvä arki: Hyvinvointialue järjestää vanhemmuuden tukipysäkkiä toimintaa sekä Nepsy-pysäkkiä kunnan lapsiperheille ja nuorille. Varhaiskasvatuksessa ja koulussa tuetaan vanhemmuutta erilaisten keskustelujen, vanhempainiltojen ja kohtaamisten myötä. Lisäksi koulussa käydään lapset puheeksi keskustelut. Oppilashuollon resurssit ovat olleet riittävät lukuun ottamatta koulupsykologin palveluita. Useana vuonna koulupsykologi on vaihtunut kesken lukuvuoden ja lukuvuonna 2024–2025 koulupsykologin palveluja ei ole ollut.

Varhaiskasvatuksessa, koulussa, koulun terveydenhuollossa ja eri medioiden kautta on jaettu tietoa ravitsemuksesta, unesta ja levosta.

Liikunnallisen elämäntavan ja terveyden edistäminen: Liikunnan lisäämiseen on kiinnitetty huomiota. Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön Liikkuva varhaiskasvatus sekä Metsä-mörri luontokasvatus/-liikunta. Harrastamisen Kyyjärven mallin kerhot ovat pyörineet koulussa vuodesta 2022 lähtien. Harrastamisen Kyyjärven mallin kerhojen kautta oppilaat ovat löytäneet uusia harrastuksia. Liikkuva elämäntapa hankerahoituksen avulla on pystytty järjestämään perheille mahdollisuuksia yhteisiin aktiviteetteihin ja perheretkiin. Paikalliset yhdistykset, liikuntaseura ja järjestöt järjestävät lapsille ja nuorille erilaisia liikunta- ja perhekerhoja.

Alle 13-vuotiaiden ylipaino on pysynyt lähes samassa koko valtuustokauden, yli 13-vuotiaiden ylipainossa on ollut jonkin verran nousua. Move! mittauksen tulokset ovat olleet useana vuonna huomattavasti parempia kuin keskimäärin koko maassa. Poikkeuksena 2025 vuonna 5. luokkalaisten tulokset ovat huolestuttavan heikot. Move!-mittaukset mittaavat oppilaiden fyysisen toimintakyvyn tasoa.

Nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen: Eri viestintäkanavien kautta on jaettu nuorille tietoa päihteistä ja niiden haitoista sekä erilaiset tapahtumat, joita on järjestetty yläkoulu ikäisille. Mielenhyvinvoinnin edistämiseen on kiinnitetty huomiota jakamalla tietoa. Koulunuorisotyöntekijän saaminen hankerahoituksen avulla lukuvuodeksi 2024–2025 on lisännyt koululaisten hyvinvointia oppilashuollon tuen lisäksi.

Nuorisotyöttömyys on laskenut valtuustokauden aikana huomattavasti. Vuonna 2021 nuorisotyöttömyys 18–24-vuotiaatsta oli 14,3 % työvoimasta. Vuoden 2021 jälkeen Kyyjärven nuorisotyöttömyys on ollut niin alhainen, että sitä ei tilastoida. Nuorten työpaja toiminta ei ole käynnistynyt.

Työikäiset

Työllisyyden edistäminen: Kunnan työttömyysaste on ollut koko valtuustokauden alhaisempi kuin muissa vertailukunnissa tai Keski-Suomessa. Viimeisen vuoden aikana työttömyys on hiukan noussut, johtuen koko maan heikosta talous tilanteesta. Työpajatoiminta on kunnassa. Työttömille on tarjolla maksuttomat terveystarkastukset.

Liikkuva aikuinen: Kunnan liikuntapaikkoja on kehitetty ja monipuolistettu erilaisten hankkeiden kautta yhteistyössä Kyyjärven KyKy ry:n kanssa, Harsunkankaan kuntorata on valaistu kokonaan ja rakennettu/raivattu uutta rataa.

Hyvinvoiva Kyy York hankkeen avulla on pystytty järjestämään monipuolista liikuntaa ja erilaisia matalankynnyksen liikuntaryhmiä ja liikuntatapahtumia. Luontoliikunta ja pyöräily ovat lisääntyneet. Kunta on mahdollistanut ja kannustanut omia työntekijöitä liikkumaan esim. mahdollistamalla työsuhte polkupyörän hankkimisen. Kunta on huolehtinut ulkoliikuntapaikkojen kunnosta ympäri vuoden. Kevyenliikenteen väylät ovat olleet aurattuina talvisin, mutta muuten kevyenliikenteen väylät ovat erittäin huonossa kunnossa ja vaarallisia esim. pyöräilijöille.

Ikäihmiset

Digiosaamisen edistäminen- hyöty ja huvi: Ikäihmisille on järjestetty erilaisia digikoulutuksia eri yhteistyö tahojen kanssa. Kunnassa on digitutoreita sekä kirjastosta mahdollista varata aikaa digiopetukseen ja saada ohjausta sähköisten palvelujen käytössä.

Terveellinen ja turvallinen asuinympäristö: Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä on lisääntynyt valtuustokauden aikana. Vuonna 2021 kotona asuvia yli 75-vuotiaita oli 89,4 % vastaavan ikäisestä väestöstä ja vuonna 2023 vastaava luku oli 92,7 %.

Asiointipalvelua palveluiden ääreen ei kunnassa järjestetä.

Hyvinvointia edistävät elämäntavat: Ikäihmisille on monipuolista liikuntatoimintaa kunnan ja järjestöjen järjestämänä. Kunnassa toimii aktiivinen vanhusneuvosto ja eläkeliiitto, jotka järjestävät erilaisia tapahtumia, retkiä ja koulutuksia.

Ikäihmisten osallisuus-kokee olevansa merkityksellinen: Valtuustokauden aikana on järjestetty vanhusneuvoston toimesta asukasraateja mm. hyvinvointialueiden aloittaessa toimintaansa. Vanhusneuvosto on myös ottanut aktiivisesti kantaa ja tehnyt lausuntoja ikäihmisten hyvinvointia koskevissa asioissa. Kunta tiedottaa ikäihmisiä koskevista asioista, mutta tiedottaminen voisi olla aktiivisempaa ja monipuolisempaa.

Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Kunnassa on tehty useita toimenpiteitä hyvinvoinnin edistämiseksi. On perustettu hyvinvointityöryhmä, palkattu osa-aikainen hyvinvointikoordinaattori sekä laadittu/päivitetty erilaisia suunnitelmia hyvinvoinnin edistämiseen. Kunnan tulee seurata aktiivisesti kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia asioita. Hyvinvoinnin rakenteita tulee kehittää ja tarkentaa entistä aktiivisemmin. Hyvinvointitiedon hyödyntäminen, seuranta tulee kytkeä entistä tiiviimmin kunnan talouden vuosikelloon. Talousarvion yhteydessä tulee tarkentaa seuraavan vuoden hyvinvoinnin painopisteet ja tavoitteet. Tilinpäätöksessä tulee arvioida edellisen vuoden hyvinvoinnin tavoitteet ja toimenpiteet sekä hyvinvoinnin tila.

Kuntalaisten hyvinvointia voidaan edistää entisestään luomalla edellytykset turvalliseen elinympäristöön, terveellisille elämäntavoille, mahdollistaa harrastustoiminta ja osallistaa kuntalaisia enemmän päätöksen teossa. Yhteistyö ja sen kehittäminen eri toimijoiden kanssa on erittäin tärkeää terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä ehkäisevään toimintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

OSA II HYVINVOITISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025-2029

Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Hyvinvoiva ja elinvoimainen Kyyjärvi Kuntastrategia 2030

Kyyjärven pienessä kylässä asuu ONNI ja vahva ME-henki. Kodikas elinympäristö sekä kaunis rantamaisema luovat kaiken ikäisille viihtyisän asuinpaikan ja vierailukohteen.

Missio

Onni on kylässä

Pieni, mutta elinvoimainen kunta, joka tarjoaa asukkaalleen tasokkaat palvelut, viihtyisän ja luonnonläheisen asuinympäristön ihmisen eri elämänvaiheissa

Visio

Pieni kylä - suuri sydän

Kyyjärvi on Suomenselän parhaan työssäkäyntialueen halutuin, kasvava ja elämää sykkivä onnellisten ihmisten viihtyisä asuinpaikka. Kunta on lisääntyvien monipuolisten yritysten houkutteleva ja kilpailukykyinen toiminta-ympäristö ja yhteistyökumppani.

KUNTANA HALUAMME OLLA

Yhteistyötahtoinen ja -kykyinen

Kyyjärvi tekee aktiivisesti kaikkia osapuolia hyödyttävää hyvää yhteistyössä kaikkien kanssa. Kyyjärvi on luotettava, yhteistyötahtoinen ja -kykyinen kumppani. Kunnassa vallitsee vahva ME-henki, joka tukee niin kunnan sisäistä kuin ulkoista yhteistoimintaa sekä päätöksentekoa.

Joustava ja uusiutumiskykyinen

Kyyjärvi on joustava ja uusiutuva kunta. Kehitämme ja uudistamme toimintaa notkeasti kulloistenkin tarpeiden mukaisesti. Asioita arvioidaan ja järjestetään joustavasti nykyisillä ja uusilla toimintatavoilla. Kunta tekee aktiivisesti uusia ja luovia avauksia.

Kustannustehokas ja yrittäjämäinen

Kyyjärvellä toiminta on yrittäjämäistä ja kustannustehokasta. Kunnan järjestämät palvelut kuntalaisille ja muille sidosryhmille ovat laadukkaita ja tuloksekkaita. Yritteliäs asenne heijastuu kunnan toiminnassa ja kehittämisessä. Katsotaan koko kunnan etua.

Kodikas ja turvallinen

Kyyjärven pienessä kylässä asuu onni. Kyyjärvi on sopivan kokoinen kunta asua, olla ja elää. Kodikkuus, turvallisuus elinympäristö sekä vesistöt ja kaunis rantamaisema luovat kunnasta kaiken ikäisille viihtyisän asuinpaikan ja vierailukohteen.

Hyvinvoinnin edistämisen erillisojelman- ja suunnitelmat

[Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2024-2025.pdf](#)

[Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2024-2025.pdf](#)

[Maakunnallinen ravitsemussuunnitelma "Hyvinvointia ravitsemuksella" valmistui käyttöön | Keski-Suomen hyvinvointialue](#)

Kyyjärven kunnan ravitsemussuunnitelma eri ikäryhmille 2024–2025

Kyyjärven kunnan ehkäisevän päihdetyön, mielenhyvinvoinnin edistämisen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelma 2023–2025

Hyvinvointisuunnitelma 2025–2029

1.Turvallinen elinympäristö		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
- Pyritään edistämään liikenneturvallisuus asioiden eteenpäin viemistä kevyenliikenteen välillä. - Turvallinen liikkuminen eri vuoden aikoina, talvi liukkaus - Asuinalueiden ja julkisten tilojen turvallisuus	- Tiedottamalla kuntalaisia mihin olla yhteydessä epäkohdista - Kunta lisää korjauskehotuksia aktiivisesti. - Tiedon lisääminen esim. Hiekan jakelupaikoista, huolipuhelien numerot (teiden kunto), auras, liittymien näköesteet, liukuesteet	Tarkastelemalla säännöllisesti tiedottamisen määrää ja laatua.
Lapset ja lapsiperheet: - Turvalliset ja ajanmukaiset leikkipuistot, puistot ja harrastuspaikat - Lapsi ja lapsiperheiden tietoisuus turvallisesta elinympäristöstä	- Kunnan omien alueiden, puistojen, harrastuspaikkojen jne. säännöllinen tarkastus ja kunnossapito/päivittäminen - Tiedottamalla ja ohjeistamalla kunnan sivuilla lapsiperheille turvallisesta elinympäristöstä. - Kunnan sivuille tärkeimmät yhteistiedot esim. mihin voi tehdä lastensuojeluilmoituksen	- Puistojen, leikki- ja harrastuspaikkojen kuntoisuus ja ajanmukaisuus - Tarkastamalla säännöllisesti kunnan sivujen ajanmukaisuus.
Nuoret ja nuoret aikuiset: Nuorten tulee kokea heidän elinympäristönsä turvallisesti (koti, koulu, vapaa-ajan vieton kohteet).	- Turvallisia tiloja, joissa nuoret voivat liikkua ja olla ilman pelkoa. - Turvallinen ympäristö tukee myös ammattiverkostojen saatavuutta (koulukuraattori, koulupsykologi)	Tarkastellaan säännöllisesti nuorten tilojen ja turvallisen ympäristön tilannetta.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Etsivä nuorisotyö: Nuori kokee tullessa nähdyksi, kuulluksi ja arvostetuksi omana itsenään.	Nuorella on ympärillään myönteinen ja turvallinen sosiaalinen verkosto ja hän tuntee kuuluvansa itselle tärkeisiin yhteisöihin.	Etsivän nuorisotyön omat tilastointi- ja tiedonkeruumenetelmät. Etsivässä nuorisotyössä on käytössä Paren-asiakastietojärjestelmä. Kolme kertaa vuodessa Parentin tiedoista koostetaan Parkki-tilastot. Lisäksi vuoden aikana kerätään palautetta ja tuloksia asiakkailta Sovarikyselyn avulla.
Työikäiset ja Ikäihmiset: - Mielenterveys ja kriisitilanteisiin varautuminen - Sosiaalinen turvallisuus ja yhteisöllisyys - Digiturvallisuus ja häiriökäyttäytymisen ennaltaehkäisy - Palveluiden saavutettavuus koko kunnan alueella Huom! Sivukylät - Digitaalisten palvelut: osaaminen, tuki - Esteettömyys - Kotien turvallisuus - Palo- ja pelastustoimi yhteistyö, sammutusharjoitukset, turvatarkastukset	- Tiedottaminen, ea-koulutukset - Naapuriapu ja turvaverkostot - Selvitetään palveluiden tarve. Kysely, jossa kartoitetaan kunnan palveluiden saatavuudesta. - Digitaalisten palvelut: osaaminen, tuki. - Kartoitetaan tilanne kunnan- ja julkistentilojen osalta vuoden 2025 aikana. - Tiedottaminen, tilaisuudet, turvalaitteet - Palo- ja pelastustoimi, yhteistyö, sammutusharjoitukset, turvatarkastukset	- Kartoitetaan säännöllisesti toimenpiteiden toteutumista ja tarkastellaan tiedottamisen määrää ja laatua. - Selvityksen yhteenveto ja sen perusteella mahdolliset toimenpiteet - Kerätään tietoa osallistuja ja käyttäjä määrästä. - Varmistetaan, että kartoitus on tehty ja tarvittavat toimenpiteet. Vastuu: vanhusneuvosto, hyvinvointikoordinaattori - Vuosittain tarkistetaan tiedottamisen, tilaisuuksien määrää. - Kartoitetaan vuoden välein, miten asiat ovat edenneet. Vastuu: hyvinvointikoordinaattori ja vanhusneuvosto yhteistyössä

2. Terveellisen elämäntavan edistäminen, motivointi		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Ravitsemus (kaikki ikäryhmät): - Huolehtimalla eri-ikäisten kuntalaisen hyvinvoinnista mahdollistamalla ravitsemussuositusten mukaiset ruokailut ja sitoutua maakunnallisiin tavoitteisiin: - Yhdessä syömiseen kannustaminen ja sen mahdollistaminen - Terveyttä edistävän lämpimän aterian (pääaterian) toteutuminen joka päivä - Saavutettava, luotettava, myönteinen ja hyvinvointia tukeva ruoka- ja ravitsemusviestintä - Käytännönläheinen tuki ja ohjaus - Ravitsemusohjaus vaikuttavilla menetelmillä toteutuu osana elämäntapaohjausta ja hoitoa	- Ravitsemustyöryhmän työskentelyn vakiinnuttaminen osaksi kunnan hyte-työtä. - Keski-Suomen maakunnallisen ravitsemussuunnitelman jalkauttaminen osaksi kunnan ravitsemusta koskevaa toimintaa. - Jaetaan tietoa ravitsemuksen merkityksestä hyvinvoinnille., kannustetaan säännölliseen ruokailurytmiin ja terveellisiin elämäntapoihin. - Järjestetään kursseja, joissa opetellaan ruuan valmistusta ja arjenhallintaa. - Tilaisuudet, ”terveysmessut” - Finger toimintamalli (ikäihmiset)	- Ravitsemustyöryhmän toiminnan seuranta - Tiedottamisen ja kurssien määrä sekä osallistujamäärien seuranta. Koululaiskyselyjen kautta: - Lasten- ja nuorten ylipainon seuranta. - Aamupalan syövien lasten ja nuorten osuuden lisääntyminen. - Kouluruokailuun osallistuvien määrän lisääntyminen.
Liikunta: - Edistää kaikkien kuntalaisten liikuntaa ja liikuntamahdollisuuksia. - Talviliikuntapaikkojen hoito virk ajan ulkopuolella. - Lähiliikuntapaikkojen tiedon edistäminen.	- Huolehditaan liikuntapaikkojen turvallisuudesta ja kunnossapidosta ympärivuotisesti. - Liikuntamahdollisuuksien päivittäminen Lipas.fi palveluun - Tiedottaminen kunnan liikuntamahdollisuuksista eri tiedotusvälineiden kautta.	- Liikunnan edistäminen kunnassa TEA-viisarin pistemäärä 70 - Kaatumisiin- ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen vähentäminen. - Tarkistetaan päivittämiset säännöllisesti ja tarkastellaan tiedottamisen määrää ja laatua.
Lapset ja lapsiperheet: - Liikkuvan elämäntavan tukeminen varhaiskasvatuksessa - Erilaiset liikuntakerhot kouluikäisille esim. Harrastamisen Suomen mallin kerhot, järjestöjen järjestämät - Koulupäivine liikuntavälitunnit - Koulunloppumisen ja kerhojen odotustuntien välinen aika.	- Monipuoliset liikuntamahdollisuudet sisällä ja ulkona. - Liikkuva varhaiskasvatus ohjelmassa noudattaminen - Järjestämällä monipuolisia liikuntakerhoja ja tapahtumia yhteistyössä paikallisten järjestöjen ja yhteistyötahojen kanssa. - Koulun kerhojen aloitus heti koulupäivän jälkeen.	- Liikkuva varhaiskasvatus ohjelmassa etenemisen seuranta - Tarkastellaan kerhojen ja tapahtumien määrää, laatua ja osallistujamääriä. - Käydään läpi lukuvuoden aikana, kuinka paljon on ollut odotustunteja. - Move-mittaustulokset pidettyä 8. lk. taso

	- Aikatauluttamalla kerhot yhdessä muiden kerhojen järjestäjine kanssa, kerholukujärjestys. - Vakiinnuttaa väkkeläliikunta.	samassa ja parannettua 5. lk. tasoa. Liikka välituntien säännöllisyys.
Nuoret ja Etsivä nuorisotyö: - Kannustaa nuoria liikkumaan säännöllisesti. - Koulupäivien yhteydessä liikuntavälitunteja - Maksuttomien ja edullisten liikuntatilojen ja välineiden käyttömahdollisuuksia. - Lisätä tietoutta liikunnan merkityksestä hyvinvointiin. - Kannustaa hyötyliikuntaan. - Harrastuskokeilut yhdessä etsivän kanssa.	- Keromme asiakkaille liikunnan vaikutuksista hyvinvointiin ja kannustetaan erimuotoiseen hyötyliikuntaan. - Liikkumattoman nuoren kohdalla etsivä nuorisotyö kannustaa liikkumaan ja mahdollistamme erilaisten harrastusten kokeilemisen yhdessä nuoren kanssa. Voimme kokeilla nuoren kanssa niin ilmaisia, kuin maksullisia harrastuksia	Etsivän nuorisotyön omat tilastointi- ja tiedonkeruumenetelmät. Etsivässä nuorisotyössä on käytössä Paren-asiakastietojärjestelmä. Kolme kertaa vuodessa Parentin tiedoista koostetaan Parkki-tilastot. Lisäksi vuoden aikana kerätään palautetta ja tuloksia asiakkailta Sovari-kyselyn avulla.
Työikäiset: - Liikunnan lisääminen arkeen - Liikunnan edistäminen, merkitys ja monipuolisuus	- Liikuntahaasteet ja kannustimet, yhteiset aktiviteetit - Lyhyet taukoharjoitukset, (taukojumpa). - Aktiivinen työmatkaliikkuminen: pyöräily- ja kävelykannustimet!	- Aktiviteetteihin osallistujamäärät - Kyselyt
Ikäihmiset: Motivoida liikkumattomat liikkumaan	- Matalankynnyksen liikuntaryhmät ja -tapahtumat - Kannustaa miehiä mukaan ryhmäliikuntaan, "Äijäryhmät"	- Ryhmiä/tapahtumien ja osallistujien määrä. - Vuoden jälkeen tarkistetaan tilanne, onko saatu ryhmää käynnistettyä.
Ennaltaehkäisevä päihdetyö: - Päihteiden aiheuttamien terveys- ja turvallisuus haittojen vähentäminen - Tiedon lisääminen päihteiden käytön haitoista - Aktiivinen yhteistyö päihteiden käytön vähentämiseksi eri tahojen kanssa	- Jakamalla tietoutta ja tapahtumia, jotka tukevat terveellisiä elämäntapoja ja arjenhallintaa. - Monipuolinen tiedottaminen Luennot, tiedottaminen sosiaalisessa mediassa. - Eri chat, vertaistukiryhmien ym. tiedot helposti löydettävissä myös kunnan sivuilta	- Tarkastellaan kunnan sivujen päivitykset säännöllisesti. - Ennaltaehkäisevän päihdetyön tekeminen, tiedon jakaminen, säännöllisyys
Etsivä nuorisotyö: - Vahvistaa nuoren arjenhallintataitoja. - Antaa valmiuksia opiskeluun ja työhön	- Jokaisen asiakkaan kohdalla alkukeskustelussa kartoitetaan nuoren arjenhallintataidot, tilanne unirytmien, päivärytmien, hygienian ja ruokailuiden suhteen. Varmistamme, tarvitseeko tukea jollain osa-alueella. - Autamme ja tuemme nuoria opiskelussa esim. tekemällä yhdessä koulutehtäviä, viikkokalentereita, aika- taulutamme heidän arkeaan, että	Mittarina toimii etsivän nuorisotyön omat tilastointi- ja tiedonkeruumenetelmät. Etsivässä nuorisotyössä on käytössä Paren-asiakastietojärjestelmä. Kolme kertaa vuodessa Parentin tiedoista koostetaan Parkki-tilastot. Lisäksi vuoden aikana kerätään palautetta ja tuloksia asiakkailta Sovari-kyselyn avulla.

	heidän olisi helpompi suoriutua arjesta. Lisäksi Kyyjärvellä toteutetaan etsivän nuorisotyön toimesta 9. lk:n oppilaille suunnattua Arki haltuun-koulutusta, jos käydään läpi hyvän ja tasapainoisen arjen peruselementtejä (uni/lepo, ravinto, liikunta ja sosiaaliset suhteet), päivärytmiä, asumiseen liittyviä asioita ja talouden hallinta	
--	--	--

3. Mielenhyvinvointi		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen kaikissa ikäluokissa	- Tuetaan ja vahvistetaan elämänhallinnan taitoja ja uuden oppimista ja luovan toiminnan toteutumista - Kannustetaan ja luodaan mahdollisuuksia fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen aktiivisuuteen	Työkyvyttömyys eläkettä mielenterveysperusteisesti saavien 25–64-vuotiaiden määrän väheneminen
Lapset ja lapsiperheet: - Syrjäytymisen ehkäiseminen- Perheiden hyvä jaksaminen - Vanhempien hyvä mielenterveys ja jaksaminen - Yhteisöllisyyden lisääminen	- Tiedottaminen, tapahtumat - Etsivä toiminta - Kesälomien ajaksi lapsille ohjattua toimintaa	- Tarkastellaan säännöllisesti tiedottamisen määrää ja laatua. - Toiminnan ja tapahtumien määrä. - Järjestetyn toiminnan määrä
Nuoret ja nuoret aikuiset: - Tarjoamalla tukea mielenhyvinvointiin - Harrastetoiminta Etsivän nuorisotyö: - vahvistaa itsetuntemusta. - Parantaa sosiaalisia taitoja ja luottamusta toisiin. - Nuori tunnistaa omia vahvuuksia ja arvostaa itseään sellaisena kuin on. - Ehkäistä yksinäisyyttä.	- Keskustelulla ammattilaisten kanssa. Lähtökohtaisesti kaikilla on tavoitteena kuulua johonkin ryhmään, lähiyhteisöt vahvoja. - Mielekäs tekemine - Yksinäisyyden ehkäisemiseksi järjestämme pienryhmätoimintaa. - Tarvittaessa ohjaamme terveydenhuollon palveluihin. - Käytämme etsivässä nuorisotyössä menetelmiä, joiden avulla nuori löytää omia vahvuuksia ja saa onnistumisen tunteita.	- Kouluterveyskyselyt: Mahdollisimman suuri prosentti kokee oman hyvinvointinsa hyväksi - Etsivän nuorisotyön omat tilastointi- ja tiedonkeruumenetelmät. Etsivässä nuorisotyössä on käytössä Paren-asiakastietojärjestelmä. Kolme kertaa vuodessa Parentin tiedoista koostetaan Parkki-tilastot. Lisäksi vuoden aikana kerätään palautetta ja tuloksia asiakkailta Sovari-kyselyn avulla.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Työikäiset: • Tarjotaan kuntalaisille tietoutta mielenhyvinvointiin ja siihen vaikuttavista tekijöistä • Stressinhallinnan ja palautumisen tietouden lisääminen. • Helposti saatavilla oleva keskusteluapu • Erilaisten mielenhyvinvointia edistävien tapahtumien järjestäminen	• Tiedotetaan ja jaetaan tietoa mielenhyvinvoinnista eri kanavien kautta. • Järjestetään mielenhyvinvointia edistävien tapahtumia esim. kulttuuri- ja liikuntatapahtumia sekä luen ym. • Taukokulttuurin vahvistaminen ja tiedottaminen lyhyistä palautumistauoista. • Lisätään tietoutta luonnon merkityksestä palautumiseen ja mielenhyvinvointiin. • Jaetaan unta tukevaa materiaalia ja erilaisia webinaareja • Tärkeitä yhteistiedot helposti löydettävissä kunnan sivuilta • Kulttuuri-, liikunta-, ym. tapahtumat sekä luennot	• Tapahtumien ja tiedottamisen määrän ja monipuolisuuden arviointi vuosittain. • Tarkastellaan vuosittain mitä ja miten tietoa on lisätty. • Kunnan sivujen päivityksien tarkastaminen. • Webinaarien ja tapahtumien määrä.
Ikäihmiset: • Kulttuurihyvinvoinnin lisääminen • Syrjäytymisen ehkäiseminen	• Yhteistyön lisääminen kunnan, yhdistysten, järjestöjen ja seurakunnan kanssa erilaisten kulttuuritapahtumien järjestämisessä. Musiikki, kuvataiteet, kirjallisuus, kädentaidot ja kansanperinne • Etsivä vanhustyön käynnistäminen: Eri kanavien ja yhdistys/ystävän palvelujen kautta pyrkiä tiedottamaan mihin ottaa yhteyttä, jos vanhus kaipaa ystävää. • Sosiaaliset kontaktit: vapaaehtoistoiminta ja tilaisuudet	• Tapahtumien määrä ja osallistujat • Käydään läpi vuosittain tiedottamisen määrää ja laatua sekä yhteystietojen oikeellisuus. • Kartoitetaan vuosittain tilaisuuksien ja vapaaehtoistyön määrä.

4. Osallisuus		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
- Lisätä kuntalaisten kuulemista ja vaikuttamismahdollisuuksia päätöksenteossa kaikissa ikäryhmissä - Osallisuuden ja yhdenvertaisuuden lisääminen - Kunnan ja järjestöjen yhteistyön lisääntyminen - Digitaalinen osallisuus -etäosallisuuden mahdollistaminen - Nuva (Nuorisovaltuusto) - Lähiyhteisöjen vahvistuminen	- Erilaisten tilaisuuksien järjestäminen, avoimet kuulemistilaisuudet eri ikäryhmille heitä koskevissa asioissa. Asiantuntijat ja päättäjät mukana - Osallistava budjetointi - Kansalaisraadit eri teemoilla - Matalan kynnyksen tapaamiset eri kylissä-yhteisötapaamiset - Järjestetään yhteisiä webinaari katsomoita yhteistyössä kunnan ja järjestöjen kesken - Arvioinnit, palautteet ja erilaiset kuntalaiskyselyt, sähköiset kyselyt - Tiedottaminen monikanavaisesti huomioiden eri väestöryhmät - Luoda tiloja/tilaisuuksia, joissa nuoret voivat osallistua ja vaikuttaa, esimerkiksi koulujen, nuorisotilojen ja vapaa-ajan toiminnan kautta.	- Kuinka paljon kunnan ja järjestöjen välillä on näkyvää yhteistyötä ja yhteistä tiedottamista tapahtumista. - Vuosittain tarkastellaan kuntalaisten osallistuttamista päätöksen teossa (esim. osallistava budjetointi), erilaisten tilaisuuksien ja osallistujia määriä tarkastelemalla - Kyselyjen tulokset - Osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet. - Järjestöavustuksiin käytetty rahasumma, toteutuneet järjestöillat 1–2/vuosi sekä järjestöjen ja kunnan yhteiset hankkeet ja tapahtumat kpl/vuosi
Etsivä nuorisotyö: - Lisätä mahdollisuuksia vaikuttaa oman elämän kulkuun ja luottamusta, että selviytyy haasteista. - Lähiyhteisöjen vahvistuminen. - Osallisuuden lisääminen omassa elämässä. - Osallistumisen lisääminen vaikuttamisen prosesseihin.	- Varmistamme, että nuorella on ympärillään tarvittava tukiverkosto. - Harjoittelemmme yhdessä nuoren kanssa asioiden hoitamista esimerkiksi erilaisilla virastoasioinneilla. - Kannustamme kansalaisaktiivisuuteen ja voimme käydä esimerkiksi yhdessä äänestämässä.	Etsivän nuorisotyön omat tilastointi- ja tiedonkeruumenetelmät. Etsivässä nuorisotyössä on käytössä Paren-asiakastietojärjestelmä. Kolme kertaa vuodessa Parentin tiedoista koostetaan anonyymit Parkki-tilastot. Lisäksi vuoden aikana kerätään palautetta ja tuloksia asiakkailta Sovari-kyselyn avulla.

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

Suunnitelman laatijat

Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu eri-ikäisten osalta pienissä ryhmissä, joissa on ollut edustettuna ikäryhmän edustajia, kunnan päättäjiä, viranhaltijoita, kunnan työntekijöitä, eri järjestöjen ja seurakunnan edustajia. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita on myös käsitelty hyvinvointityöryhmässä ja vanhusneuvostossa. Hyvinvointisuunnitelman laadintaan ovat osallistuneet:

Hanna Kaunisto, varhaiskasvatusjohtaja
Minna Nissinen, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsen
Minna Pitkänen, hyvinvointikoordinaattori, koulunkäynninohjaaja
Viivi Humalajoki, vanhempana ja järjestöjen edustaja
Mari Simpanen, vanhempana ja järjestö edustaja
Satu Kainu, koulunkäynninohjaaja
Jaana Ojala, etsivä nuorisotyöntekijä
Amanda Pannula, koulunuorisotyöntekijä
Tanja Kyrölahti, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsen ja järjestöedustaja
Henrik Huumarkangas, kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja
Tuula Härkönen, vanhusneuvoston puheenjohtaja
Marjatta Uusimäki, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsen
Eliisa Heiskanen, Kyyjärven eläkeliiton puheenjohtaja
Riitta Kytölä, diakonissa, Kyyjärven kappeliseurakunnan edustaja

Suunnitelman hyväksyminen

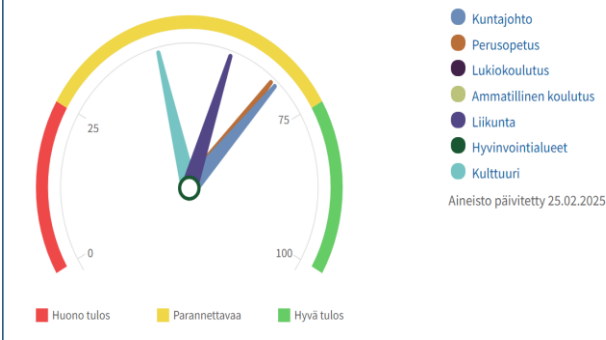
Kunnanvaltuusto 27.5.2025 § 26

TEA-viisarin osoittama terveyden edistämisen aktiivisuus

Liite 1

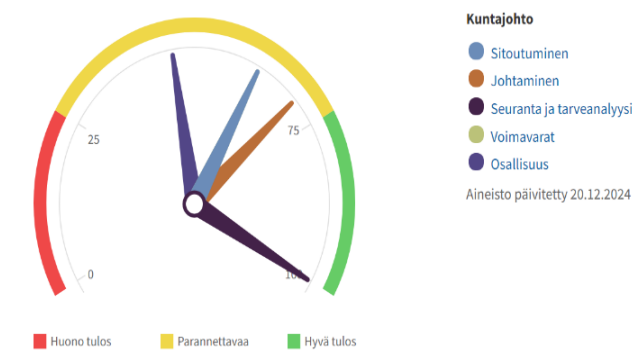
prosessi-indikaattorit

Kaikki sektorit : Kyyjärvi 2024

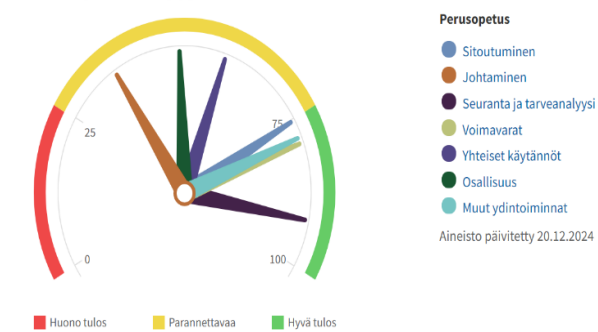
Pisteet	2024	2023	2022	2021
Kaikki sektorit	59	60	56	51
Kuntajohto	..	68	..	56
Perusopetus	..	67	..	..
Lukiokoulutus	..	..	..	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..
Liikunta	58	..	69	..
Hyvinvointialueet	..	..	..	..
Kulttuuri	..	44	..	35

Kuntajohto : Kyyjärvi 2023

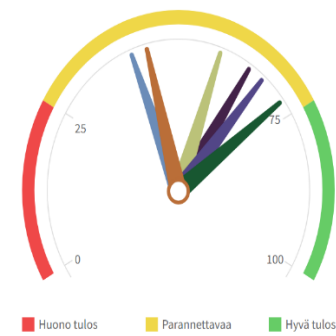
Pisteet	2023	2021	2019
Kuntajohto	68	56	62
Sitoutuminen	62	60	30
Johtaminen	70	38	63
Seuranta ja tarveanalyysi	100	80	100
Voimavarat	62	75	50
Osallisuus	46	29	68

Perusopetus : Kyyjärvi 2023

Pisteet	2023	2021	2019
Perusopetus	67		82
Sitoutuminen	75		50
Johtaminen	36		100
Seuranta ja tarveanalyysi	92		95
Voimavarat	79		75
Yhteiset käytännöt	58		100
Osallisuus	49		66
Muut ydintoiminnot	78		88

Liikunta : Kyyjärvi 2024

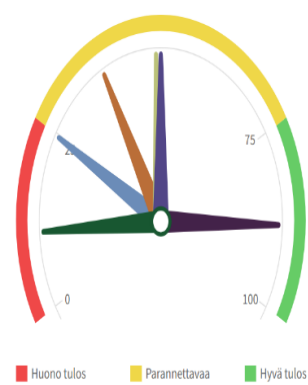
Liikunta

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

Aineisto päivitetty 20.12.2024

		2024	2022	2020
Liikunta		58	69	62
Sitoutuminen	i	41	70	79
Johtaminen	i	44	72	47
Seuranta ja tarveanalyysi	i	64	64	46
Voimavarat	i	58	55	59
Osallisuus	i	67	100	100
Muut ydintoiminnot	i	72	55	43

Kulttuuri : Kyyjärvi 2023

Kulttuuri

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

Aineisto päivitetty 20.12.2024

		2023	2021	2019
Kulttuuri		44	35	43
Sitoutuminen	i	25	44	36
Johtaminen	i	38	45	37
Seuranta ja tarveanalyysi	i	88	32	57
Voimavarat	i	49	36	58
Osallisuus	i	50	47	42
Muut ydintoiminnot	i	11	8	28